

ԽՈՐՀՐԴԱՐԱՆԻ ՄԻԱՅՅԵԱԼ ՅԱՆՁՆԱԽՈՒՄՔԵՐՈՒ ՆԻՍՏԸ ՎԵՐԱԾՈՒԹՅԱՒ ԲԱՆԱՎԷՃԻ ԵՒ ԱՆՁՆԱԿԱՆ ՀԱՐՑԻ

Խորհրդարանի փոխնախագահ Էլիաս Պու Սաապ երեկ խորհրդարանին մեջ նախագահեց միացեալ յանձնախումբերու նիստին, որուն ներկայ գտնուեցան ներքին գործոց եւ քաղաքապետութեանց հարցերու նախարարի պաշտօնակատար Պասսամ Մաուկաուի եւ ելեւմուտքի նախարարի պաշտօնակատար Եուսեֆ Խալիլ:

Նիստին ընթացքին պիտի ըննարկուէր 8 կետերէ բաղկացած օրակարգ մը, որ կ'ընդգրկէր պետական ամսականին մէջ նկատի ունենալ 1500 միլիարդ լ. ոսկիի գումար մը՝ ֆինանսաւորելու համար 2023-ի քաղաքապետական եւ թաղապետական ընտրութիւններուն ծախսերը:

Նիստին ընթացքին սակայն արձանագրուեցան զոյգ բանավեճեր, որոնցմէ առաջինին պարագային երեսփոխաններ Ղազի Չաայթեր եւ Մըլիմէ Խալաֆ իրարու դէմ ձայն բարձրացուցին, իսկ երկրորդը, որ աւելի վատ էր, արձանագրուեցաւ երեսփոխաններ Սամի ժեմայէի եւ Ալի Յասան Խալիլի միջեւ:

Անհանդուրժողութեան այս մթնոլորտին մէջ Նիստը աւարտեցաւ լարուած ու ելեկտրականացած մթնոլորտի մէջ:

Նիստէն ետք Պու Սաապ յայտնեց, որ քաղաքական ուժերուն կեցուածքներէն ի յայտ եկաւ, որ ոչ ոք հարց ունի քաղաքապետական եւ թաղապետական ընտրութիւնները կատարելու, հետեւաբար Մաուկաուի 3 ապրիլին ընտրութիւնները կատարելու կոչ պիտի ուղղէ: «Սակայն կոչ ուղղելէ առաջ, կան որոշ հարցեր, որոնք պէտք է նկատի առնուին, եւ ոչ թէ ընտրութիւններուն հրաւիրելէ ետք» յայտարարութիւնը յետս կոչենք», ըսաւ ան:

Պու Սաապ շեշտեց, որ Մաուկաուի Միքաթիի հետ պիտի ըննարկէ այս հարցը եւ վերջնական որոշում տալ:

Շար.ը՝ էջ 8

ԱՐԱՄ Ա. ԿԱԹՈՂԻԿՈՍ ԸՆԴՈՒՆԵՑ ԱԶԳԱՅԻՆ ԱԶԱՏ ՀՈՍԱՆՔ ԿՈՒՍԱԿՅՈՒԹԵԱՆ ՂԵԿԱՎԱՐ ԺԵՊՐԱՆ ՊԱՍԻԼԸ

28 մարտ 2023-ին, Արամ Ա. վեհափառ հայրապետին այցելեց Ազգային ազատ հոսանք կուսակցութեան ղեկավար, երեսփոխան Ժըպրան Պասիլը ընկերակցութեամբ՝ պատուիրակութեան մը: Աւելի քան մէկ ժամ տեւած հանդիպման ներկայ էր նաեւ Հայկական երեսփոխանական պլոքի ներկայացուցիչ, երեսփոխան Յակոբ Բագրատունի:

Զննարկումները առաւելաբար կեդրոնացան Լիբանանի նախագահական ընտրութեան վրայ:

Արամ Ա. վեհափառ հայրապետին հետ ունեցած իր հանդիպումէն ետք Պասիլ կատարեց Թուրքիոյն այցելութեամբ տեսալ այն հոգեւոր պետը, որ քաջածանօթ է գոյացութեան, դերակատարութեան եւ գոյութեան սպառնացող վտանգներուն: Ան կը կանխատեսէ հորինողները, իրապաշտ է կարողութիւններով, ինքնավստահ է ձգտումներով եւ գործնական՝ լուծումներով:

Մաղթելով, որ միասնաբար յաջողիցն յանգիլ լուծումներուն:

ԼԱՒՐՈՎՆ ՈՒ ԱՊՏՈՒԼԱՀԷԱՆԸ ԱՅՍՕՐ ՊԻՏԻ ՔՆՆԱՐԿԵՆ ԱՆԴՐԿՈՎԿԱՍԻ ՄԷՋ ՏԻՐՈՂ ԿԱՅՈՒԹԻՒՆԸ

29 մարտին Մոսկուայի մէջ Ռուսիոյ արտաքին գործոց նախարար Սերկէյ Լաւրովի եւ իր իրանցի պաշտօնակից Յիւսէյն Ամիր Ապտուլլահեանի միջեւ բանակցութիւններ պիտի կատարուին: Այս մասին յայտնած է Ռուսիոյ արտաքին գործոց նախարարութիւնը:

Կը նախատեսուի ընկերակցել միջազգային, շրջանային եւ երկկողմանի օրակարգի հարցերու լայն շրջանակ՝ յատուկ ուշադրութիւն դարձնելով Իրանի հիւլեական ծրագիրին վերաբերեալ Գործողութիւններու միացեալ համապարփակ ծրագիրի շուրջ ստեղծուած կացութեան:

Պիտի ըննարկուի Սուրիոյ մէջ եւ անոր շուրջ ստեղծուած կացութիւնը: Մոսկուայի եւ Թեհրանի սկզբունքային դիրքորոշումն է՝ անշեղօրէն աջակցիլ Սուրիոյ գերիշխանութեան, միասնա-

կանութեան եւ տարածքային ամբողջականութեան, սուրիացիներու՝ իրենց երկրի ճակատագիրը ինքնուրոյն որոշելու օրինական իրաւունքին:

Ռուսիոյ արտաքին գործոց նախարարութեան յայտնած են, որ արտաքին գործոց նախարարները պիտի յստակացնեն իրենց դիրքորոշումները շրջանային արդիական հարցերու, ներառեալ Անդրկովկասի մէջ տիրող կացութեան վերաբերեալ:

ՄՊԻՏԱԿ ՏՈՒՆ. «ԿՈՂՋՈՒՆԵՐԲ ԱՐԴԱՐԱԴԱՏԱԿԱՆ ԲԱՐԵՓՈԽՈՒՄՆԵՐԸ ՅԵՏԱԶԳԵԼՈՒ ՆԵԹԱՆԻԱՀՈՒԻ ՈՐՈՇՈՒՄԸ»

Սպիտակ տան բանբեր Զարին Ժան-Փիեռ յայտնեց. «Միացեալ Նահանգներ կ'ողջունեն Իսրայէլի վարչապետ Պենիամին Նեթանիահուի՝ վիճաբարոյց արդարադատական բարեփոխումները մինչեւ յառաջիկայ ամիս յետաձգելու որոշումը»:

«Վարչակազմը խրախելացի ղեկավարները կը յորդորէ կարելի եղածին չափ շուտ փոխգիշումային լուծում գտնելու», աւելցուց ան:

Իսրայէլի վարչապետ Պենիամին Նեթանիահու յայտարարած է, որ մինչեւ ամառ կը կասեցնէ դատական բարեփոխումները, որոնց նախաձեռնումը յանգեցուցած է զանգուածային բողոքի ցուցերու եւ բարձրաստիճան պաշտօնակներու հրաժարականներու:

Ըստ «Ճերուզալէմ Փոսթ»-ի, Նեթանիահու խոստացած է, որ եթէ Չատուան տօներուն ժամանակ դատաիրաւական բարեփոխումներուն շուրջ համաձայնութիւններ ձեռք չբերուին, անոնք պիտի ընդունուին Զնեսթի ամառնային նստաշրջանի ընթացքին:

Աւելի ուշ, Նեթանիահու հաստատած է դատաիրաւական բարեփո-

խումներու օրինագիծի որդեգրման յետաձգումը: «Երբ երկխօսութեան միջոցով քաղաքացիական պատերազմէն խուսափելու կարելիութիւն կայ, ես թայմ առնք կը վերցնեմ այդ երկխօսութեան համար», յայտարարած է ան:

Իսրայէլի աշխատանքական միութիւններու դաշնակցութեան ղեկավարը իր կարգին դատաիրաւական բարեփոխումները կասեցնելու Նեթանիահուի որոշումէն ետք յայտարարած է երկրին մէջ ընդհանուր գործադուլի աւարտը:

Յիշեցնենք, որ մէկ օր առաջ քննուած էին «Պեն Կորիոն» օդակայանէն բոլոր թռիչքները՝ ի նշան բողոքի դատաիրաւական բարեփոխումներու եւ պաշտպանութեան նախարար Եուալ Կալանթի պաշտօնակներուն դէմ:

ՌՈՒՄ ՄԱՄՆԱՅԱՏՈՒԿ ՈՒԺԵՐԸ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՎԱՐԺԱՆՔՆԵՐ ԿԱՏԱՐԱԾ ԵՆ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԼԵՌՆԱՅԻՆ ՇՐՋԱՆՆԵՐՈՒՆ ՄԷՋ

Հայաստանի մէջ Ռուսիոյ պաշտպանութեան նախարարութեան Հարաւային զինուորական շրջանի ռազմակայանի յատուկ Նշանակութեան ստորաբաժանման անձնակազմը բարձր լեռնային շրջանին մէջ մասնակցած են ընդհանուր վարժանքներու:

Չինուորները բարձր լեռնային գօտիներու մէջ վաշկած են հետախուզական եւ որոնողական աշխատանքներու քայլեր, լեռնային վարի տարբեր ձեւերու պայմաններու մէջ ապաստարաններու կազմակերպման եղանակներ, ձեռքի տակ եղած միջոցներով բողոքման տեսակներ, բարելաւած են քարտեզով կողմնորոշուելու եւ աստղաբաշխական անկիւնով շարժելու հմտութիւնները, ինչպէս նաեւ ուսումնասիրած են գետնի վրայ բողոքարկած տեղաշարժման մեթոտները:

Բացի անկէ, յատուկ Նշանակու-

թեան ստորաբաժանումները սովորական զինատեսակներէն արագ կրակոց կատարած են տարբեր տիպի թիրախներու ուղղութեամբ՝ տարբեր հեռաւորութիւններէ եւ տարբեր դիրքերէն:

Հարաւային ռազմական շրջանի զինուորները լեռնային շրջաններուն մէջ ձեռք բերած են գոյատեւման եւ անվտանգ վարքագիծի հմտութիւններ՝ թթուածնային պակասի, ջերմաստիճանի տատանումներու եւ մթնոլորտային ճնշման պայմաններու մէջ:

ՌՈՒՄԻԱՆ ԽԻՍՏ ԶԳՈՒՇԱՅՈՒՄ ԿՈՒՂՂԷ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻՆ

Ռուսիան երկուշաբթի օր կտրուկ կերպով զգուշացուցած է Հայաստանը Միջազգային քրեական դատարանի ուխտը վաւերացնելէ: «Ազատութիւն» ձայնասփիւռի կայանը կը հաղորդէ, որ ռուսական դիւանագիտական աղբիւր մը ԹԱՍՍ եւ «ՌԻԱ Նովոսթի» լրատու գործակալութիւններուն յայտնած է, թէ Մոսկուան Երեւանը տեղեակ պահած է, որ այդպիսի քայլ մը «չափազանց ծխտական» հետեւանքներ պիտի ունենայ հայ-ռուսական յարաբերութիւններուն վրայ: «Մոսկուան վերջերս Միջազգային քրեական դատարանի ռուսական դեկլարութեան դէմ ապօրինի եւ իրաւական գետնի վրայ անվաւեր «հրամանագիրներու» լոյսին տակ բացարձակապէս անընդունելի կը գտնէ Երեւանի՝ Միջազգային Քրեական դատարանի Հոմիի ուխտին միասնալու ծրագիրները», ըսած է անանուն աղբիւրը:

ԱՐՄԷՆ ՌՈՒՍՏԱՍԵԱՆ.

«ԱՐՑԱԽԻ ՄԷՋ ՀԱՅԵՐՈՒ ՊԱՇՏՊԱՆՈՒԹԻՒՆԸ ՊԵՏՔ Է ԸԼԼԱՅ ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ՈՒՇԱԴՐՈՒԹԵԱՆ ԿԵԴՐՈՆԻՆ ՄԷՋ»

«Դժբախտաբար Ազրպէյճանը ամբողջ աշխարհի աչքին առջեւ չ'ենթարկուիր որեւէ կանոնի, քանի որ իրեն թուի. թէ ով ինչ որ կարողութիւն ունի կրնայ ընել, եւ բոլոր կանոններն ու չափանիշները այլեւս մէկ կողմ դրուած են», «Երկիր մետիա»-ի հետ զրոյցի ընթացքին ըսաւ ՀՀԴ Բիւրոյի քաղաքական ներկայացուցիչ, Հայաստանի Հանրապետութեան Ազգային ժողովի «Հայաստան» խմբակցութեան պատգամաւոր Արմեն Ռուստամեան:

Շար.ը՝ էջ 8

ՈՒԱՇԻՆԿԹԸՆ ՄՏԱՀՈԳՈՒԹԻՒՆ ԿԸ ՅԱՅՏՆԷ ԱԶՐՊԵՅՃԱՆԻ ՁԻՆՈՒՈՐՆԵՐՈՒ ՏԵՂԱՇԱՐԺԵՐՈՒՆ ՆԿԱՏՄԱՐԸ

Միացեալ Նահանգներու արտաքին գործոց նախարարութեան փոխբանբեր Վետանթ Փաթել մամլոյ ասուլիսի ընթացքին անդրադարձած է Հայաստանի եւ Ազրպէյճանի շուրջ ստեղծուած կացութեան:

Շար.ը՝ էջ 8

ՊԱՅՏԸՆ. «ՈՒԱՇԻՆԿԹԸՆ ԿԸ ՀԱՍՏԱՏԷ ԻՐ ԱԶԱՅՅՈՒԹԻՒՆԸ ԵՐԵՒԱՆԻ ԵՒ ՊԱՔՈՒԻ ՄԻՋԵԻ ԿԱՅՈՒՆ ԽԱՂԱՂՈՒԹԵԱՆ»

Միացեալ Նահանգները հանդէս կու գան Ազրպէյճանի եւ Հայաստանի միջեւ կայուն խաղաղութեան օգտին: Այս մասին կը Նշուի Միացեալ Նահանգներու նախագահ Ժօ Պայտընի՝ Նովորուզի վերաբերեալ Իլ-համ Ալիեւին ուղղուած ուղերձին մէջ: Այս մասին կը հաղորդէ «Ազատութիւն» ձայնասփիւռի կայանը:

«Միացեալ Նահանգներ կը վերահաստատեն իրենց աջակցութիւնը Ազրպէյճանի եւ Հայաստանի միջեւ կայուն խաղաղութեան, որ պիտի նպաստէ Հարաւային Կովկասի ապագայ սերունդներու անվտանգութեան ու բարգաւաճման», Նշուած է Միացեալ Նահանգներու նախագահի ուղերձին մէջ:

ԱԼԻԵՒ. «ՄԵՆՔ ՀԱՅ-ԱԶՐՊԵՅՃԱՆԱԿԱՆ ՍԱՀՄԱՆԻՆ ՈՒՂՈՒԹԵԱՄԸ ՇԱՏ ՀԵՏԱՔՐՔՐԱԿԱՆ ԴԻՐՔԵՐ ՈՒՆԻՐԸ, ԱՅԳՏԵՂ Կ'ԱՄՐԱՊՐԴՈՒՆԻՐԸ ԵՒ ԱՅԳՏԵՂ ՊԻՏԻ ՄԱՆՔ»

«Հայաստան տարիներ շարունակ Լազնի վերադարձը անթոյլատրելի կը նկատէր», երեկ այդ շրջանին մէջ իր Նոր Նշանակուած յատուկ ներկայացուցիչ Մասիմ Մամետովի հետ հանդիպումի ժամանակ յայտարարած է Ազրպէյճանի նախագահ Իլիամ Ալիեւ:

Շար.ը՝ էջ 8

ՄԻՔԱԹԻ ԿՐԻՈՅԻ ՀԵՏ ՔՆՆԱՐԿԵՑ ԼԻՔԱՆԱՆԻՆ ՎԵՐԱԲԵՐՈՂ ՀՐԱՏԱՊ ՀԱՐՑԵՐ

Վարչապետի պաշտոնակատար Նեժմա Միքաթի վարչապետարանին մեջ ընդունեց Լիբանանի մեջ Ֆրանսայի դեսպան Անն Կրիոն, որուն հետ քննարկեց երկրին իրադարձութիւնները, ինչպէս նաեւ իրատապ հարցերը:

Շաբ.ը՝ էջ 7

ՅՈՐԴԱՆԱՆԻ ՄԷՋ

ՄԱՃԱՏԻ «ԼԻՔԱՆԱՆԻ 100 ՄԵԿԱՌԻՎԹ ԵԼԵԿՏՐԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆ ՊԻՏԻ ՀԱՅԹԱՅԻՆՔԻՆՔ՝ ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ԴՐԱՄԱՏԱՆ ՀԵՏ ՀԱՄԱՁԱՅՆՈՒԹԻՒՆԸ ԿԱՅԱՅՆԵԼԷ ԵՏՔ»

Արտաքին գործոց եւ արտերկրի լիբանանցիներու հարցերու նախարարի պաշտոնակատար Ապտալա Պու Յապիպ երէկ երկօրեայ պաշտոնական այցելութեամբ մեկնեցաւ Յորդանան, ուր հանդիպում մը ունեցաւ յորդանանցի իր պաշտոնակիցին՝ Այման Սաֆատիի հետ:

Շաբ.ը՝ էջ 7

ՊԱՅՄԱՐԻ ՊՈՒ ՀԱՊԻՊԻ ՀԵՏ ՔՆՆԱՐԿԵՑ ՍՈՒՐԻԱՅԻ ՏԵՂԱՀԱՆՈՒԱԾՆԵՐՈՒՆ ՎԵՐԱԲԵՐՈՂ ՀԱՐՑԵՐ

Ընդհանուր ապահովութեան ընդհանուր տնօրէնի գործակատար գնդապետ-գորավար Էլիաս Պայսա-րի ընդունեց արտաքին գործոց եւ արտերկրի լիբանանցիներու հարցերու նախարարի պաշտոնակատար Ապտալա Պու Յապիպը, որուն հետ քննարկեց սուրիացի տեղահանուածներուն վերաբերող հարցեր, ինչպէս նաեւ արտերկրի լիբանանցիներուն կողմէ անցագիր ստանալու գործառնութիւնը դիւրացնելու կարելիութիւնը:

Շաբ.ը՝ էջ 8

«ԱԶԴԱԿ»-Ի ՖՈՆՏԻՆ

- Մարի Պոյաճեանի մահուան առիթով՝
- Տեր եւ տիկին Խաչիկ եւ Սիլվա Պողոսեան 100\$

ՍԱՅՖԻՒ ՄԷՋ

«ՎԵՐԱՍԻՆ ՈՏՔԻ ԿԱՆԳՆԵԼՈՒ ԼԻՔԱՆԱՆՑԻՆԵՐՈՒՆ ԿԱՄՔԷՆ ԵՒ ԿԱՐՈՂՈՒԹԵՆԷՆ ՎԱՍԱՀ ԵՆՔ»

ՇԵՇՏԵՑ ՊՈՒՆԱՐԻ

Փաղանգաւոր կուսակցութեան ղեկավար Սամի Ժեմայել կուսակցութեան Սայֆի կեդրոնատեղիին մեջ ընդունեց Լիբանանի մեջ Մեուտական Արաբիոյ դեսպան Ուալիտ Պուխարին, որուն հետ քննարկեց լիբանանեան իրադարձութիւնները, ինչպէս նաեւ իրատապ հարցերը:

Փաղանգաւոր կուսակցութեան տեղեկատուական գրասենեակը իրապարակեց հաղորդագրութիւն մը, որ կը լշէ, թէ երկարատեւ հանդիպումը եղաւ առիթ մը խորքային քննարկում կատարելու տիրող կացութեան մասին, ինչպէս նաեւ հաստատելու, որ յառաջիկայ փուլը ինչպէս կարելի է ծրագրել՝ լուծելու համար երկրին դիմագրաւած տագնապները:

Հանդիպումէն ետք Պուխարի յայտնեց, որ իրենք վստահ են վերստին ոտքի կանգնելու լիբանանցիներուն կամքէն ու կարողութենէն, յատկապէս նկատի ունենալով այն իրականութիւնը, որ Լիբանան դիմադրողականութիւն ունի տագնապներու նկատմամբ:

Իր կարգին, Ժեմայել շեշտեց, որ հարցերուն հանդէպ ցուցաբերուած անլուրջ վարուեալները, ինչպէս նաեւ հաստատութիւնները, սահմանադրութիւնն ու կանոնները անարգելու կեցուածքներն ու անգիտակից մօտեցումը պատճառ կը դառնան երկիրը առաջնորդելու դէպի յաւելալ լարածութիւն:

Ժեմայել ընդգծեց, որ պէտք է իրենք զիրենք պատրաստ վիճակի մէջ պահեն՝ փրկելու համար Լիբանանն ու լիբանանցիները, եւ հեռու մնան անհեթեթութիւններէ, որոնք աւելի լուրջ աղետներու եւ տագնապներու դիմաց կը դնեն ժողովուրդը: «Այդ հարցերէն եւ տագնապներէն է տնտեսական թղթածրարը, որուն կը հսկեն տիրող տագնապներէն ու հարցերէն անտեղեակ անհատներ», ըսաւ ան: Ժեմայել շեշտեց նախագահական

ընտրութիւն կատարելու անհրաժեշտութիւնը, որպէսզի կարելի ըլլայ փրկել Լիբանանը, որ լուրջ վտանգներու դիմաց կը գտնուի:

Ան կոչ ուղղեց հայեացքները սեւեռելու այնպիսի անձնաւորութիւններու վրայ, որոնք կառչած են Լիբանանի անկախութեան ու գերիշխանութեան եւ որոնք պատրաստ են տնտեսական ու քաղաքական բարեկարգումները կատարելու:

Մեուտական-իրանեան համաձայնութեան եւ լիբանանեան տագնապին լուծման վրայ անոր ունենալիք ազդեցութեան մասին Ժեմայել յայտնեց, որ Ռիատ յանձնառու կը մնայ Լիբանանի անկախութեան եւ գերիշխանութեան, պայմանով որ ան ստանձնէ երկիրը փրկելու պատասխանատուութիւնը:

Ան աւելցուց, որ Լիբանանի շահերուն ծառայող իւրաքանչիւր նախաձեռնութիւն ողորկնելի է:

Անորադառնալով քաղաքապետական ընտրութիւններուն՝ Ժեմայել յայտնեց, որ անկախ խորհրդարանի նիստի կարիք չունի՝ հաստատելով, որ կառավարութիւնը բազմաթիւ աղբիւրներ ունի այդ ընտրութիւնները ֆինանսաւորելու, «իսկ ընտրութիւններուն ծախսը 8 միլիոն տոլար կ'ենթադրէ» առանց խորհրդարանին վերադառնալու», յայտնեց ան:

Նշենք, որ Ժեմայել ընդունեց նաեւ երեսփոխան Նամաթ Աֆրամը, որուն հետ քննարկեց փոխադարձ գործակցութեան հեռանկարները, ինչպէս նաեւ լիբանանեան իրադարձութիւնները:

Չոյզ հանդիպումներուն ներկայ գտնուեցաւ նաեւ երեսփոխան Սելիմ Սայեդ:

ԱՐԱՄ Ա. ԿԱԹՈՂԻԿՈՍ ԸՆԴՈՒՆԵՑ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԴԵՍՊԱՆԸ

Երկուշաբթի, 27 մարտ 2023-ի առաւօտուն, Լիբանանի մեջ Հայաստանի Հանրապետութեան դեսպան Վահագն Աթաբեկեան այցելեց Արամ Ա. կաթողիկոսին: Հանդիպման ընթացքին անդրադարձ կատարեցաւ Հայաստանի ներքին կացութեան, Հայաստան-սփիւռք յարաբերութեանց Լիբանանի այժմու կացութեան, յատկապէս նախագահական ընտրութեան առնչուած հարցերու:

ԴԱՍԱՍԿՈՍԻ ՄԷՋ

ՀԱԺ ՀԱՍԱՆ ՍՈՒՐԻԱՅԻ ԻՐ ՊԱՇՏՈՆԱԿԻՑԻՆ ՀԵՏ ՔՆՆԱՐԿԵՑ ՓՈԽԱԳԱՐՁ ԳՈՐԾԱԿՑՈՒԹԻՒՆԸ ԱՄՐԱՊՐԴԵԼՈՒ ՀԵՌԱՆԿԱՐՆԵՐԸ

Երկրագործութեան նախարար Ապպաս Հաժ Հասան երէկ Դամասկոսի մէջ հանդիպում մը ունեցաւ սուրիացի իր պաշտոնակիցին՝ Մոհամետ Հասսան Բաթնայի հետ:

Հանդիպումին ընթացքին քննարկուեցան երկու երկիրներու երկրագործութեան նախարարութիւններուն միջեւ գործակցութիւնը ամրապնդելու հեռանկարները:

Հաժ Հասան յայտնեց, որ երկկողմանի յարաբերութիւնն ու գործակցութիւնը գրեթէ ամէնօրեայ դրութեամբ կ'ընթանան՝ աւելցնելով, որ ամէն շաբթի գործ կը դրուի վերացնելու այն արգելափակումները, որոնք կը վերաբերին Լիբանանէն եւ դէպի Լիբանան, Սուրիայէն եւ դէպի Սուրիա մուտք գործող եւ արտահանուող բեքերին:

Շաբ.ը՝ էջ 6

ԼԻՔԱՆԱՆԵԱՆ ԿԱՐԸ ԼՈՒՐԵՐ

● ՍԵՒ շուկային մէջ ամերիկեան տոլարին փոխարժեքը 107.500 լ. ոսկի է, իսկ «Սայրաֆա»-ի հարթակը՝ 90.000 լ. ոսկի:

● ՈՒԺԱՆԻԹԻ Եւ ջուրի հարցերու նախարարութեան կողմէ իրապարակուած վառելանիւթի սակացոյցին համաձայն, 95 օքթան պէնզինի թիթեղին սակն է 1.939.000 լ. ոսկի, 98 օքթան պէնզինը՝ 1.986.000 լ. ոսկի, իսկ մագուլը՝ 1.764.000 լ. ոսկի եւ պիւթակազը՝ 1.254.000 լ. ոսկի:

● ՀԱՆԴԱՊԵՏՈՒԹԵԱՆ միւլֆթի շէյխ Ապտել Լաթիֆ Տըրիան երէկ Տար Ֆաթուայի մէջ ընդունեց տնտեսութեան եւ առեւտուրի նախարարի պաշտոնակատար Ամին Սալամը, որուն հետ քննարկեց լիբանանեան իրադարձութիւնները: Հանդիպումին ընթացքին միւլֆթի Տըրիան հաստատեց, որ վարչապետի պաշտօնը հիմնական է, եւ իրենք յանձնառու են անոր պաշտպանութեան: Տըրիան ընդգծեց, որ հանրապետութեան նախագահի ընտրութիւնն ու նոր կառավարութեան կազմութիւնը Լիբանանի փրկութեան առաջնորդող ելքերը կը նկատուին: Միւլֆթի Տըրիան ընդունեց նաեւ առողջապահութեան նախարարի պաշտոնակատար Ֆիրաս Ապիատ:

● ՊԱՇՏՈՆԱԿԱՆ նախարարի պաշտոնակատար Մորիս Սլիմ Եարզէի իր գրասենեակին մէջ ընդունեց տեղեկատուութեան նախարարի պաշտոնակատար Չիատ Մքերին, որուն հետ քննարկեց լիբանանեան իրադարձութիւնները, ինչպէս նաեւ Լիբանանի դիմագրաւած մարտահրաւերները:

Սլիմի այցելեց նաեւ նախկին երեսփոխան Ըսթֆեն Տուէյի. քննարկուեցան ներքին լիբանանեան իրադարձութիւնները:

● ՊԵՅՐՈՒԹԻ հարաւային արուարձաններուն մէջ օրերէ ի վեր կը լըսուին կրակոցներ, որոնք հետեանք են Լայլաքի մէջ արձանագրուած զինեալ բախումներու: Լիբանանեան բանակը քանի մը անգամ միջամրտած է՝ հակակշռելու համար կացութիւնը:

● ԼԻՔԱՆԱՆԵԱՆ բանակի հրամանատար գոր. ժոզէֆ Աուն Եարզէի մէջ ընդունեց հարաւային Լիբանանի մէջ տեղակայուած ՖԻՆԻԼ-ի միջազգային խաղաղապահ ուժերու հրամանատար գոր. Անդլոտ

Լասարոն, որուն հետ քննարկեց ՖԻՆԻԼ-ի ուժերուն եւ բանակին միջեւ գործակցութիւնը ամրապնդելու հեռանկարները:

● ՀՅՈՒ հանրապետութիւն համախմբումի երեսփոխան Ռազի Հաժ յայտնեց, որ այնքան ատեն որ կառավարութիւնը անկարող է պետութեան գանձարկը Կեդրոնական դրամատունէն անջատել, ապա երկրին ելեմտական արհեստագործները պիտի շարունակուին:

● ՀՅՈՒ Լիբանան համախմբումի երեսփոխան Զիմի Ժապար յայտնեց, որ նախագահական ընտրութեան հարցին առումով միջազգային ոչ մէկ յառաջիադացք արձանագրուած է:

● ՓՈՓՈԽՈՒԹԵԱՆ երեսփոխան Նաժաթ Սալիպա կոչ ուղղեց վերջ տալու նախագահական դատարկութեան փուլին՝ ընտրելով հանրապետութեան նախագահ մը, որ կը ներկայացնէ երկիրը քանդող պատասխանատուներէն ձեռքազատելու լիբանանցիներուն ձգտումները:

● ՆԱԿԿԻԼ վարչապետ Ֆուատ Սինիորա ընդունեց Լիբանանի մէջ Պեճիքայի դեսպան Զոնէ Վերվաքը, որուն հետ քննարկեց լիբանանեան իրադարձութիւններն ու երկկողմանի յարաբերութիւնները:

Հ.Յ.Դ. ԼԻՔԱՆԱՆԻ
ԿԵԴՐՈՆԱԿԱՆ ԿՈՄԻՏԵԻ
ԴԱՍՏԻՄԱՐԿԱԿԱՆ ՅԱՆՁՆԱԽՈՐԵ

ՅԻՇԱՏԱԿԻ ԵՐԵԿՈՅ

ԸՆԿԵՐ ՎԱԶԳԷՆ ԷԹԻՄԵԶԵԱՆԻ
ՃԻՆՆԵԱՆ 80-ամեակ եւ
«ՇԱԲԹՈՒՄԱՆ ՄՏԱԾՈՒՄԸ» գիրքի շնորհահանդէս

Բանախօս՝
ընկեր ԿԱՐՕ ՅՈՎՀԱՆՆԵՍԵԱՆ

Գեղարուեստական յայտագիր - Վկայութիւններ

Տեղի կ'ունենայ չորեքշաբթի,
29 մարտ 2023-ի երեկոյեան ժամը 8:00-ին,
«Ազգակ»-ի «Փիւնիկ» սրահին մէջ:

ՀՐԱՄԵՐ

ԲԱՐԵԻ ՀԱՐՑԱԶՐՈՅՑ

Մտաւորական, խմբագիր եւ կրթական մշակ
Վազգէն Եթեմեզեանի յիշատակին

ՎԱՐՈՒԺԱՆ ԱՐՔ. ՀԵՐԿԵԼԵԱՆԻ Եւ ՀԱՄԲԻԿ ՊԻԼԱԼԵԱՆԻ ՀԵՏ

Վկայութիւններ կը փոխանցեն՝
Վաչէ Բրուտեան, Սարգիս Մահսէրեճեան
Յովիկ Պերթիպեան եւ Յովսէփ Աւագեան

Չորեքշաբթի, 29 Մարտ 2023,
Առաւօտեան ժամը 9.00-ին:

- Radio Voice of Van
- Radio Voice of Van:Live
- Voice of Van Vanatsayn
- Radiovoiceofvan

ԺԱՄԻ

ԽԵՂԿԱՏԱԿՈՒԹԻՒՆԸ

Անցնող շաբաթավերջին ականատես եղանք Լիբանանի ժամի փոփոխության խեղկատակության: Խորհրդարանի նախագահին եւ վարչապետի պաշտօնակատարին միջեւ մակերեսային զրոյցի մը իբրեւ արդիւնք՝ ժամերու փոփոխութեան օրակարգը ջնջելու որոշումը բաւական մեծ աղմուկ յառաջացուց երկրին մէջ:

Արդէն Լիբանանի մէջ համայնքային զգայնութիւնները ծայր աստիճան սրած էին, եւ մտահոգիչ վիճակ մը առկայ էր, այս մէկն ալ եկաւ նոր գրգռութիւններ յառաջացնելու:

Երեք տեսակ վերլուծում կայ:

Ումանք մտածեցին, որ երկրի բաժանման առաջին ազդանշաններն են:

Ումանք վերլուծեցին, որ օդակայանի 2-րդ թերմինալի շինութեան եւ այլ ծրագիրներու ոչ սահմանադրական որոշումներու կեղծարարութիւնները թողարկելու ձեւ մըն էր ժամերու օրակարգը մէջտեղ նետելն ու հանրութիւնը անով զբաղցնելը, որպէսզի այս ծրագիրները անօրէն ձեւով անցընեն:

Ուրիշներ ալ մեկնաբանեցին, այսպէս. այնքան ատեն որ քրիստոնեաները նախագահի անուան շուրջ համաձայնութիւն չեն գոյացներ, սիւննի եւ շիի ղեկավարներուն կը մնայ այս եւ նման քայլեր առնել եւ երկրին մէջ համայնքային զգայնութիւնները հրահրել:

Այս երեքէն անկախ, կայ սակայն բացայայտ պատկեր մը, որ իսկապէս զարմանքի կը մատեն: Երկրի երկու ղեկավարներուն այսքան անլուրջ եւ այսքան անպատասխանատու պահուածքը:

Գիտենք եւ կը զգանք, որ Լիբանան մեծ անտառի մը վերածուած է:

Գիտենք եւ կը զգանք, որ հաշուետուութիւնը շատուց մէկ կողմ դրուած է:

Գիտենք եւ կը զգանք, որ բոլոր մակարդակներու վրայ փտածութիւնը զուլիճ առած՝ կ'երթայ:

Սակայն ինչպէ՞ս կարելի է մտածել նման որոշումի մը մասին, այդպէս, սուրճի գաւաթի մը շուրջ եղած զրոյցով մը՝ եւ ուզեմ, դուն կատարէ տրամաբանութեամբ:

Իսկապէս անշնչելի է մթնոլորտը, եւ անտանելի եւ պայամանները:

Այս բոլորէն ետք կրնանք եզրակացնել, որ ժամի խեղկատակութիւնը անպայման իր հետքը կը ձգէ Լիբանանի համայնքային դրուածքին վրայ: Ենթադրուի՝ պատրաստ է կարծեք, եւ կամագ-կամաց բաժանումի ախորժակները սկսած են բացայայտուիլ:

Ազգանշանները կը տրուին գիտակցաբար եւ անգիտակցաբար, եւ բնականաբար առիթն օգտուողներ կ'ըլլան, եւ սխալները սրբագրելով չէ, որ հարցերը կը լուծուին: Չսխալելով է, որ հարցերուն առաջըը կ'առնուի:

ՅԱԿՈԲ ԼՍՏՈՅԵԱՆ

ՈՉ ԵՄ Է ՍՓԻՈՔԱՅԱՅ

ՄԱՍՈՒԼԻ ԳՈՐԾԻՉ

ԵՐՈՒԱՆԴ ԱԶԱՏԵԱՆ

Իր մահկանացուն կնքած է ռամկավար մամուլի յենասիւններէն «Տի Արմինիըն միըրը սփեքթեյթըր» եւ «Պայքար» շաբաթաթերթի խմբագիր Երուանդ Ազատեան: Հասարակական եւ մամուլի գործիչ Ազատեան, իր գործունեութեան տարբեր փուլերուն խմբագրած է «Չարթօսը սփոր»-ն ու Գահիրէի «Արեւ»-ը: Համահիմնադիրն էր հայրենի «Ազգ» թերթին: Հեղինակ է ազգային, մշակութային եւ հասարակական կեանքի նուիրուած տասընեակ հատորներու:

«Ազգակ» կը քննակցի «Պայքար»-ի եւ «Տի Արմինիըն միըրը սփեքթեյթըր»-ի խմբագրակազմերուն:

ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆԱԿԱՆ ՄԱՄՆԱԳԻՏՈՒԹԻՒՆՆԵՐՈՒ ԱՐԵՒԵԼՈՒՄ

«Չկայ աշխարհում աւելի կորիչ օրինակ, քան՝ գործերի կենդանի օրինակը»:

ՔՐԻՍՏԱՓՈՐ ՄԻԶԱՅԷԼԵԱՆ

Իւրաքանչիւր աշակերտ, որ կը գտնուի երկրորդական կարգը աւարտելու սեմին, իր մէջ ապագայ ասպարեզ ընտրելու մտահոգութիւն մը կը ծնի: Օրըստօրէ փոփոխութիւններով եւ նորութիւններով լեցուն բոլոր ասպարեզներուն հետ քայլ պահելը դիւրին պիտի չըլլայ աշակերտի մը համար: Շատ յաճախ անոնք կ'ունենան բազմաթիւ հարցումներ, որոնք կ'ենթադրեն մասնագետի, կամ փորձառուի մը պատասխանը:

Ուստի, Չաւարեան ուսանողական միութեան Չաւարեան ուսանողական գրասենակի յանձնախումբը, մօտէն հետեւելով հայ ուսանողութեան կեանքին ու մտահոգութիւններուն, ուրբաթ, 24 մարտ 2023-ին «Ազգակ»-ի «Փիւնիկ» սրահին մէջ կազմակերպեց արեւելումի ձեռնարկ մը՝ հայկական վարժարաններու աշակերտութեան համար: Ձեռնարկին կամաւորաբար եւ սիրայօժար կերպով իրենց մասն-

սիմեանց վարժարանի, Համազգայինի Մ. Եւ Հ. Արսլանեան Ճեմարանի, Ս. Խաչ-Հարպոյեան բարձրագոյն վարժարանի, Հայ կաթողիկէ Մեսրոպեան վարժարանի, Հայ աւետարանական կեդրոնական բարձրագոյն վարժարանի, Ազգային միացեալ վարժարանի, Հայ աւետարանական կեդրոնական բարձրագոյն վարժարանի,

նակցութիւնը բերին աւելի քան երեք տասնեակ տարբեր մասնագիտութիւններու փորձառութիւն ունեցող մասնագետներ, որոնք չորս ժամուան տեսողութեամբ պատասխանեցին հայ ուսանողութեան լուսաբանական հարցումներուն եւ փորձեցին յստակացնել այն, ինչ որ մշուշոտ մնացած էր անոնց մտքին մէջ:

Աշակերտները դիմեցին այն տաղաւարները, ուր ապագային իրենք զիրենք կը տեսնէին, կամ որոշ հետաքրքրութիւն մը կը ցուցաբերէին այդ ասպարեզին նկատմամբ: Սոյն արեւելումին իրենց մասնակցութիւնը բերին Սրբոց Հռիփ-

Հայ աւետարանական Շամլեան-Թաթիկեան երկրորդական վարժարանի եւ Այնճարի Ազգային Յառաջ-Գ. Կիւլպէնկեան երկրորդական վարժարանի երկրորդական կարգի աշակերտներ:

Նման ձեռնարկներ խթան կը հանդիսանան հայ աշակերտութեան, կ'ոգեւորեն զանոնք ու կը փարատեն անոնց անգօրութեան, կամ անոնք մէջ այս փուլին առկայ անորոշութեան որեւէ զգացում, եւ Չաւարեան ուսանողական միութիւնը կը գտնուի այդ առաքելութեան պատեշին վրայ:

ԴՊՐԵՎԱՆՔԻ ՍԱՆԵՐՈՒՆ ՄԱՍՆԱԿՅՈՒԹԵԱՄԲ

ՀՍԿՈՒՄԻ ԱՐԱՐՈՂՈՒԹԻՒՆ Ս. ԱՍՏՈՒԱԾԱԾԻՆ ԵԿԵՂԵՑՈՅ ՄԵՋ

Ուրբաթ, 24 մարտին, երեկոյեան ժամը 6:00-ին Նոր Ատանայի Ս. Աստուածածին եկեղեցւոյ մէջ տեղի ունեցաւ հսկումի արարողութիւն: Խաղաղական եւ հանգստեան ժամերգութեան երգեցողութիւնը կատարեցին Մեծի Տանն Կիլիկիոյ կաթողիկոսութեան դպրեվանքի սաները: Հսկումի արարողութեան հաւատացեալ հոծ բազմութեան կողքին ներկայ էր նաեւ Ազգային վարչութեան ատենապետ Գրիգոր Արսլանեան:

Եկեղեցւոյ հովիւ Սուրեն քնյ. Արսլանեան նկատել տուաւ, որ եկեղեցին աւելի պայծառացած է դպրեվանքի տեսչութեան եւ սաներու ներկայութեամբ, հաստատելով, որ դպրեվանքը մարդակերտումի դարբնոց է: Զաւահայ հայրը իր որդիական եւ խորին շնորհակալութիւնը յայտնեց Մեծի Տանն Կիլիկիոյ Արամ Ա. կաթողիկոսին, որ հայրաբար կը հոգայ դպրեվանքին՝ իր սաներով, որպէսզի ապագային անոնք դառնան մեր դեկավարները, ջախակիրները հայ հաւատքին, գրականութեան եւ հայ լեզուին: Ան կոչ ուղղեց ծնողներուն՝ քաջալերելու իրենց զաւակները ուղղուելու դպրեվանք: Զաւահայ հայրը եկեղեցւոյ մեծ ընտանիքին անուով իր երախտագիտութիւնը եւ շնորհակալութիւնը յայտնեց Լիբանանի հայոց թեմի առաջնորդ Շահէ արք. Փաւստեանին, որուն բարձր տնօրինումով եւ հովանաւորութեամբ կատարուեցաւ սոյն հոգեպարար արարողութիւնը: Ան նաեւ իր շնորհակալութիւնը յայտնեց դպրեվանքի տեսուչ Պարոյր վրդ. Շերնեզեանին անոր եւ իրեն ընկերակցող վարդապետներուն, որոնք ծանր պարտականութիւն ունին՝ դաստիարակելու սաները:

Դպրեվանքի տեսուչ Պարոյր վրդ. Շերնեզեան իր երախտագիտութիւնը յայտնեց առաջնորդ սրբազանին, որուն տնօրինումով Մեծ պահիք ընթացքին, ինչպէս աւանդութիւն դարձած է, այցելել ծուխի եկեղեցիներ, աղօթակից դառնալ մեր ժողովուրդին, նաեւ ցոյց տալ, թէ այսօր դպրեվանքը ինչ կը կատարէ: Հայր սուրբը նաեւ իր երախտագիտութիւնը յայտնեց Ս. Աստուածածնի եկեղեցւոյ մեծ ընտանիքի անդամներուն, որոնք լայն սրտով ընդունեցին զիրենք: Ան դիտել տուաւ, որ դպրեվանքի սաները Պիեֆայայի Ս. Աստուածածնի վանքին մէջ մմեթօրեայ դրութեամբ հոգեմտաւոր կրթութիւն կը ստանան մէկ նպատակի համար, որպէսզի խաչի նշանը մարդոց մէջ տեսնեն, այսինքն Զորաստու ընտրել մարդոց մէջ, այլ խօսքով՝ ժողովուրդին ցանքը, տառապանքը տեսնել, զգալ եւ երթալ ծառայութեան: Այնուհետեւ ան հրաւիրեց դպրեվանքի արարական դասարանէն Հրակ սրկ. Գրտանեանը, որ ութ տարի ուսանած է դպրեվանքէն ներս եւ իր առաջին քարոզը պիտի տայ եւ յղէ Աստուծոյ պատգամը այս առիթով:

Հրակ սրկ. Գրտանեան դիտել տուաւ, որ կ'ապրինք դժուար ժամանակաշրջանի մը մէջ: Մեր ամօրեան լեցուն է տառապանքով եւ նեղութիւններով, մեր մտահոգութիւնները այնքան շատ են, որ յաճախ միայն դժգոհութիւններով կը ներկայանանք Աստուծոյ, որ շատ լաւ գիտէ մեր բոլոր դժուարութիւններն ու նեղութիւնները: Ան հարց տուաւ, թէ դժգոհութեան դէմ գտնուելու պարագային որո՞նք կը դիմենք, որմէ՞ լուծում կը սպասենք եւ ո՞ր կը գտնենք մեր հանգիստ ու մխիթարութիւնը, բացատրելով, որ բնականաբար կը դիմենք մտերմի անձի մը, որպէսզի մեղմացնէ մեր տառապանքը, կամ մեր մէջ կը պահենք, որովհետեւ անապահով կը զգանք, կամ շատեր չեն գիտեր արտայայտել իրենց նեղութիւնը ուրիշին: Հրակ սրկ. Գրտանեան նկատել տուաւ, որ մեր ամօրեայ մտահոգութիւնները կը խլեն մեր ամբողջ ուշադրութիւնը, կը տարուիք մեր անձին եւ նիւթական աշխարհով, սակայն կը մոռնանք այն Եաւան իրականութիւնը, որ մեզ դուրս կրնայ բերել այս անցողիկ դժուարութիւններէն: Եւ որովհետեւ Աստուծոյ հանդէպ հաւատքն ու վերաբերութիւնը կորսնցուցած ենք, մեր կեդրոնացումը կը մնայ ներկայի մեր անցած անորոշ եւ մութ ճանապարհին վրայ: «Աստուծոյ հանդէպ հաւատքն ու վստահութիւնը մեզ կ'ապահովէնք եւ նոյն-

նիսկ եթէ մութ փապուղիէ մը կ'անցնինք, ի վերջոյ լուսաւոր ճանապարհ մը մեզ կը սպասէ», հաստատեց Հրակ սրկ. Գրտանեան՝ աւելցնելով, որ դժուարութիւնները մեր կեանքէն պիտի չհեռանան, պիտի ունենանք փոթորկոտ օրեր, սակայն այդ բոլորին լուծումներու աղբիւրը՝ Զորաստու, մեր կեանքին մէջն է, եւ մեզի կը մնայ միայն վստահիլ իրեն:

Հսկումի արարողութեան աւարտին եկեղեցւոյ սրահին մէջ մատուցուեցաւ սիրոյ սեղան, որուն ընթացքին խօսք առին Ս. Աստուածածնի եկեղեցւոյ թաղականութեան ատենապետ Յակոբ Տոնիկեան, որ երախտագիտութիւն յայտնեց վեհափառ հայրապետին՝ Լիբանանի թեմին նկատմամբ իր հայրական հոգածութեան համար, սրբազան հօր, որ իր կողքին ունենալով Ազգային վարչութիւնը՝ միասնաբար գործակցեցան կանանց օգտին մեր եկեղեցիները, վարժարանները եւ կառոյցները, դպրեվանքի տեսչութեան, որ իր կարելին կ'ընէ յառաջ տանելու հայակերտումի դարբնոց՝ դպրեվանքը, դպրեվանքի սաներուն, որոնք երգեցողութեամբ առաւել եւս պայծառացաւ եկեղեցին:

Եկեղեցւոյ հովիւ Սուրեն քնյ. Արսլանեան նկատել տուաւ, որ եկեղեցւոյ մեծ ընտանիքը, կառչած մնալով իր հաւատքին, վերանորոգուած հոգիով, նոր մտքով, առաւել եւս թափով, կայտառութեամբ պիտի ընթանայ եկեղեցւոյ ծրագիրները իրականացնելու համար:

Դպրեվանքի տեսուչ Պարոյր վրդ. Շերնեզեան յայտնեց, որ շատ հարազատ կը զգայ այս վայրին մէջ՝ որպէս Արքայեան վարժարանի աշակերտ, որպէս եկեղեցւոյ ծխային եւ տուն դարձի զգացում մը կը պարուրէ զինք: Ան դիտել տուաւ, որ հսկումի արարողութեան դպրեվանքի սաները կ'այցելեն զանազան ծուխեր, որպէսզի անոնք տեսնեն, թէ ինչպիսի ծառայութեան կը պատրաստուին, եւ փոխադարձաբար ժողովուրդը գիտակից դառնայ, որ դպրեվանքի մէջ անները կը պատրաստուին նուիրուելու իրենց ազգին եւ եկեղեցիին: Հայր սուրբը իր շնորհակալութիւնը յայտնեց եկեղեցւոյ մեծ ընտանիքին՝ ընդունելութեան եւ հիւրընկալութեան համար:

ԸՆԿԵՐ ՎԱԶԳԷՆ ԷԹԻԵՄԵՋԵԱՆԸ՝ ՄՏԱԽՈՐԱԿԱՆ ԳՈՐԾԻՉԸ

Վաղամեռիկ մտաւորական, խմբագիր եւ հրապարակագիր Վազգէն Էթիմեճեանի ծննդեան 80-ամեակը այսօր կը նշուի յատուկ ձեռնարկով եւ ՀՀԴ Լիբանանի Կեդրոնական կոմիտէի դաստիարակչական յանձնախումբին նախաձեռնութեամբ: Այդ առիթով յանձնախումբը դիմած է Վազգէն Էթիմեճեանի գործակիցներու, հարազատներու եւ բարեկամներու՝ տեսանկյնով, բանաւոր թէ գրաւոր միջոցներով իրենց վկայութիւնները տալու համար Վազգէն Էթիմեճեան մարդուն, մտաւորականին եւ դաշնակցականին մասին: Ստորեւ տրուած գրութիւնը կը պատկանի այդ վկայութիւններու շարքին:

-Ընկեր Վազգէն Էթիմեճեանի մասին խօսելէ առաջ կ'ուզեմ գոհունակութիւն յայտնել անոր գրաւոր ժառանգութենէն փունջ մը կազմելու եւ հատորով հրատարակելու նախաձեռնութեան համար: Այսպիսով, լոկ մամուլի էջերուն մէջ մնալու ճակատագիրէն կը խուսափի վաստակը հայ մտաւորականի մը, դաշնակցական մտաւորականի մը, որ լուսարձակներէ հեռու բեղուն գործ տարաւ իր իմացական ողջ կեանքին ընթացքին եւ օր մը, կանխահասօրէն հրաժեշտ տուաւ կեանքին, հարազատներուն, ընկերներուն ու բարեկամներուն:

Սրտի այս խօսքս, որ պիտի համեմուի քանի մը յուշով, հազիւ թէ ըլլայ շուրջ 25 տարի առաջ մեզմէ առջաւետ հեռացած ընկերոջ դիմաստուերը, որովհետեւ ընկեր Վազգէնը մաս կը կազմէ բազմակողմանի հմտութիւններով օժտուածներու փաղանգի մը, եւ արժանի է, որ անոր կեանքն ու վաստակը վերականգնին շատ աւելի ընդարձակ ծաւալով: Բնականաբար լոյս տեսնող հատորն ալ պիտի ըլլայ մէկ արտացոլացում անոր մտաւորականի պաշարին եւ մտածողութեան:

Ընկեր Վազգէնին հետ առաջին հանդիպումիս, առաջին հերթին խորապէս տպաւորուեցայ անոր խօսելու ձեւէն: Ուներ թաւ ձայն, որ կարծեք թէ կը բխեր հոգիին խորքէն: Բառերը կ'արտասանէր հատիկ-հատիկ, հանդարտ եւ համոզկեր հանդարտութեամբ, երբեմն՝ կանգ առնելով, կարծեք թէ կը գրէր եւ հարկադրուած կը զգար ստորակետ մը կամ միջակետ մը թելադրելու: Ի դէպ, համոզկեր բառը իր նախասիրած բառերէն էր:

Շուտով հաղորդ դարձայ իր կեանքի կարգ մը մանրամասնութիւններուն: Իր կենսագիրին ուշադրութենէն պիտի չվրիպին կարգ մը մանրամասնութիւններ: Հալէպ ծնած, յետոյ կարճ ատեն Պէյրութ բնակած, ապա բարձրագոյն ուսման տեսչով արեւմտեան աշխարհ մեկնած ընկեր Վազգէնը Պէյրութ վերադարձած էր ընտանիքի վերամիանալու ճիշդ ա'յն օրերուն, երբ Լիբանանի «քաղաքացիական պատերազմը» սոր կը բռնկէր, եւ կարճ ատեն ետք շատեր պիտի բռնէին դէպի Նոյն Արեւմուտքը տանող ճամբաները: Ընկեր Վազգէնը վերադարձած էր չհեռանալու որոշումով, անսասն մնաց այդ որոշումին վրայ եւ ճակատագրակիցներու պէս ցմրուր ըմպեց դաժան տարիներու բազում բաժակները:

Բազմաթիւ աշխարհներ մէկտեղող տղայ էր ընկեր Վազգէնը: Պէյրութ վերադարձած էր իմացական անսահման գիւտանոցով մը, որուն մասնիկներն էին՝ փիլիսոփայութիւնը, քաղաքական, ընկերային-ընկերաբանական գիտելիքները, գրականութիւնը եւ մշակոյթի տարբեր կալուածներ: Այսքանը բաւարար չէր կարծեք, որովհետեւ հմուտ էր նաեւ մեքենաներու աշխարհին, մեքենագետ մը ըլլալու չափ հմուտ: Քանի մը տարի ետք, երբ Պէյրութն ալ կամագ-կամաց մտաւ համակարգչային արհեստագիտութեան կայսրութեան մէջ, ընկեր Վազգէնը հմտութիւն ձեռք բերաւ արդի արհեստագիտութեան բարիքներու ա'յս կալուածին մէջ եւս:

Ընկեր Վազգէնին հետ գործակցութիւնս սկսաւ «Ազդակ»-ի յարկին տակ. «պատերազմ»-ի առաջին փուլին, միացած էի խմբագրութեան: Ան շրջան մը մաս կազմեց խմբագրական կազմին, յետոյ գործակցութիւնը շարունակեց, երբ կ'աշխատակցէր «Ազդակ» Շաբաթօրեակ-Դրօշակ»-ին, միաժամանակ միացած էր Համագալիսի Հայագիտականի դասախօսական կազմին: Անոր գրիչէն հոսած են բազմաբնոյթ հարցեր, քաղաքական-իմացական մեկնաբանութիւններ, առանց անտեսելու գրական ցոլքերը: Եթէ անոր սիւնակները օրին դիպուկ եւ արդարութեան ձգտումով մենաբանութիւններ էին եւ անկաշառ կեցուածքի արտայայտութիւն, այսօր ալ կարելի է անոնցմէ շատեր վերահրատարակել, որովհետեւ չեն կորսնցումք իրենց այժմեականութիւնը, հոգ չէ թէ անոնք անմիջականօրէն աղերս ունին ա'յդ օրերու իրադարձութիւններուն հետ: Փաստօրէն անոր քննարկած մեծ խաղերուն օրէնքները, աւելի ճիշդ պիտի ըլլար ըսել՝ անօրինութիւնները, կը մնան Նոյնը, քիչ թէ շատ անփոփոխ, երկիրներու կամ աշխարհագրական վայրերու անունները կրնան տարբեր ըլլալ: Եւ սա միայն մէկ երեսն է անոր վաստակին.

անոր ժառանգութեան անժամանցելիութիւնն է, որ զինք կը դաւե գլխագիր մտաւորականներու փաղանգին մէջ:

Մեր ծանօթացման եւ աշխատակցութեան առաջին փուլի այդ օրերուն դառնութեան բաժակներու շարքին էր բաժնուած Պէյրութի երկու գօտիներուն միջեւ երթելները: Հիմա մոռցուած է այն, որ երկու գօտիները իրարու միացնող քանի մը «անցքեր» կային, որոնք բաց ու խուփ կ'ըլլային՝ համաձայն հակադիր ուժերու գիտելիքներու քննահանգի: Պէյրութ է բարեբախտութիւն սեպել, որ այդ անցքերը նման չէին Արցախի Բերձոր գօտիի ճամբուն, որ աւելի քան 3 ամիս է վեր կոպուած կը մնայ ազերի ոճրածին եւ ինքզինք բնապահպան անուանող խուժանին կողմէ: Պէյրութի «անցքերը» բազմաթիւ էին, անոնք երբեմն կոպուած կը մնային քանի մը օր, սակայն վերաբացումէն ետք ալ յաճախ կը մնային արձանգաւոր, որովհետեւ այլ տեսակի ոճրագործներ, որոնք կամակազէն կը կոչուէին, կրնային որեւէ պահ որսալ յանդուկ երթելները: Եւ այդ յանդուկներէն մէկն ալ ընկեր Վազգէնն էր, որ իր հռչակաւոր ու քիչ մը հնաբոյր «Մորիս» ինքնաշարժով ետ չէր կանգներ արկածախնդրական «ճամբորդութիւններէն»: Քանիցս մագապուրծ փրկուած էր եւ տեղ հասած՝ ժպիտը դեմքին, կեանքը ստոյիկ փիլիսոփաներու պէս ապրելու հանդարտութեամբ: Ըսել կ'ուզեմ՝ բարձրագոյն ուսման տարիներուն իր ամբարած գիտելիքները միայն մտապաշարին մէջ պահուելու եւ արձանագրած էջերուն ճամբով կամ ուսանողներուն բաշխուող գիտելիքներու նիւթ չէին, այլ կը կազմէին իր կեանքի հունը, ապրելածեւը, Նոյնիկնքն՝ կեանքը:

Քիչ առաջ արձանագրեցի արդէն, որ ընկեր Վազգէնը հանդարտաբարոյ անձ էր. չեմ յիշէր, թէ մէկուն հետ զայրոյթով կամ վիրաւորանքով խօսած է, սակայն սա չի նշանակեր, որ չունէր զգացումները արտայայտելու ձեւեր: Գրական իր էջերը որոշ չափով կը ցոլացնէ այդ երեսը, սակայն կեանքի մէջ անոր զգացումներուն ամենէն լաւ թարգմանը իր աչքերն էին: Թաւ ձայնին չափ թաւ ու դեմքին պէս թուի մօրուքն ու պէխը վարագուրած էին շրթուները, հետեւաբար, եթէ պիտի ժպտեր կամ անբաւարարութիւն արտայայտէր, այդ բոլորը կը տեսնուէին իր աչքերուն ընդմէջէն: Այդ աչքերն յաճախ գուրգուրանք եւ հոգածութիւն կը ծորէին՝ հսանդէ գործակիցներու, ուսանողներու, մանաւանդ՝ իր զաւակներուն եւ հարազատներուն: Անբաւարարութեան եւ քողարկեալ զայրոյթի պահերուն անոր ակնաւերը իրարու կը շփուէին ընդհանրապէս: Գիտէր գնահատել աշխատանքն ու աշխատողը, աշխատասէրը, գիտութեան ու գիտելիքի հետամուտողը, սակայն հազիւ թէ հանդուրժէր այնպիսիներ, որոնք երբեմն կը փորձէին իրենց քիչ գիտցածին կամ չգիտցածին համար փառաբանանք հետապնդել:

Յուշերուս մէջ յատուկ տեղ ունին քանի մը դրուագ, որոնք արձանագրուեցան ընկեր Վազգէնին «Ազդակ»-ին աշխատակցութեան աւելի ուշ փուլերուն: Արձանագրեմ գոնէ երկուքը:

1987-ին, քանի մը տարուան հարկադիր ուշացումէ ետք, «Ազդակ»-ի խմբագրատուն-տպարանը ի վերջոյ տեղափոխուեցաւ «Շաղգոյեան» կեդրոնին մէջ, որ զինք կը սպասէր 1977-78 տարիներէն ի վեր: Ընկեր Վազգէնը շատոնց հաստատուած էր Նոր Սիւ թաղի իր բնակարանը, կազմած էր ընտանիք եւ հաստատած էր համեստ հրատարակչատուն մը՝ օժտուած համակարգչային սարքերով: «Ազդակ» տակաւին կը մնար «կապարէ դարուն» մէջ, գրաշարական եւ էջադրումի հնաբոյր սարքերով: Ամանորի բացառիկ թիւերը նախկինէն աւելի ներկայանալի ձեւով պատրաստելու համար դիմեցինք ընկեր Վազգէնի գործակցութեան, եւ ան բոլորանուէր կերպով ընդառաջեց՝ քանի մը տարի յանձն առնելով այդ յատուկ թիւերուն նախապարանային ամբողջ աշխատանքը: «Ազդակ»-ի խմբագրութեան մաս չէր կազմեր այլեւս, սակայն «Ազդակ»-ը Նստած էր իր գուրգուրանքներուն խորքին: Կ'արժէ, որ յիշատակեմ մանրամասնութիւն մը: Այսօրուան սարքերուն բաղդատմամբ, այդ օրերու համակարգչային աշխատանքը կը կատարուէր համեմատաբար նախնական ձեւերով: Տողաշարուած նիւթերը կ'էջադրուէին ու կը տպուէին յատուկ թուղթերու վրայ, սրբաքանդակնց համար, պէտք էր սխալ պարունակող տող մը կամ քանի մը տող վերստին շարել եւ կաշուն թուղթով փակցնել սխալին վրայ: Մէկ խօսքով, հոգեմաշ ընող տաղուկալի աշխատանք: Իսկ երբ սկզբնապէս չնկատուած սխալ մը սղորբագրելու պէտք ըլլար, արդէն հոգեմաշութիւնը կը կրկնապատկուէր: Ընկեր Վազգէնը այդ գետնի վրայ մեծապէս օգտակար եղաւ եւ ահագին տաղտուկ խնայեց մեզի, որովհետեւ կը տիրապէտէր մայրենիին, լեզուին բոլոր նրբութիւններուն եւ յաճախ գրաշարելու պահուն իսկ խմբագիրներէն վրիպածները կ'արձանագրէր ճիշդ ձեւով: Ան, որ ծանօթ է տպարանային աշխատանքի տաղտուկներուն, շատ աւելի լաւ կը հասկնար, թէ ինչ կը նշանակէ նման բարերար միջամտութիւն՝ ժամանակի դէմ հեւքոտ մրցումի նմանող աշխատանքի մէջ:

Քանի մը տարի ետք ընկեր Վազգէնը համակարգչային կալուածին մէջ իր հմտութիւնը ի սպաս դրաւ խմբագրութեան, երբ որոշուեցաւ տպարանը արդիականացնել եւ որդեգրել համակարգչային դրութիւնը: Ընկեր Վազգէնը մէկն էր այն մասնագետ ընկերներէն, որոնց խորհուրդին դիմուեցաւ ապահովուելիք սարքերու ընտրութեան համար: 90-ականներու առաջին կեսերուն համակարգիչները սուղ սարքեր էին. քանի մը տասնեակ հազար տոլար պիտի արժէին քանի մը համակարգիչներն ու տպիչները, շուկային վրայ կային որակաւորն ու անորակ-անվստահելիներ: Թերթին հրատարակութիւնը չէր կրնար խաղալիք դառնալ անվստահելի կազմածներու: Եւ հոս էր, որ ընկեր Վազգէնն ու այլ մասնագետ ընկերներ ճիշդ ընտրութիւն կատարելու մէջ ունեցան որոշիչ դեր:

Քիչ առաջ ակնարկեցի, որ ընկեր Վազգէնը ապրեցաւ եւ գործեց լուսարձակներէ հեռու: Իր ստորագրած սիւնակներուն մէկ մասն ալ գրչախոն կը կրէ արդէն: Սա չի նշանակեր, որ ան հեռու մնաց գործի դաշտէն: Անկախ խմբագրական, դասախօսական եւ հրատարակչական յիշեալ աշխատանքներէն՝ ան ունեցաւ նաեւ կուսակցական գործունեութիւն: Յիշատակութեան արժանացնեմ գոնէ մէկ-երկու կէտ. ան իր

թաղի կուսակցական կազմին մէջ յանձն առաւ պատասխանատուութիւններ, շրջան մը եղաւ կոմիտէին ներկայացուցիչը: Կրկնեմ. ան ինքզինք պահեց լուսարձակներէ հեռու, հաւատարիմ՝ կուսակցութեան հիմնադիրներու այն պատգամին, որ դաշնակցականը խօսքի աճուրդ ընող մարդը չէ, այլ՝ գործի: Ան նաեւ հաւատարիմ էր այն պատգամին, որ դաշնակցականին համար չկան մեծ կամ փոքր գործեր, այլ կայ զլխագիր Գործ: Այս առումով, ինչպէ՞ս կարելի է չիշել ընկեր Վազգէնի ըրածը՝ «պատերազմի» վերջին փուլին: Ատիկա 1990-ին էր, երբ լիբանանեան բանակն ու «Լիբանանեան ուժեր»-ը ինկած էին արիւնալի հակամարտութեան մէջ: Հետեւանքներէն մէկն ալ այն եղաւ, որ Պուրճ Յամուտը ինկալ իրողական պաշարումի մէջ, բռնուեցաւ հակադիր ուժերու աքցանին մէջ: Ստեղծուած կացութեան մէջ Պուրճ Յամուտի գերեզմանատունը դարձաւ անհասանելի, իսկ կեանքի բնական ընթացքն ու տեղացող ռուբերը ամեն օր մահ կը բերէին մեր թաղերուն: Չոհեքն ու մահացողները կարելի չէր հողին յանձնել ըստ արժանւոյն: Մահացողներն անգամ դարձած էին հալածական: Ու պատահեցաւ, որ Պուրճ Յամուտի մեր պատասխանատուները որոշեցին առժամեայ գերեզմանատուներ սարքել, որպէսզի մեռնողը չմար անթաղ: Առաջին «առժամեայ գերեզմանատունը» գոյացաւ Կուրանոց-

Ծերանոցի մերձակայ հողաշերտի մը վրայ, շուտով երկրորդ մը ծնաւ «Շաղգոյեան» կեդրոնին կողքի բաց հողաշերտին վրայ: Այդ գործին պատասխանատուներէն մէկն ալ ընկեր Վազգէնն էր: Օր մըն ալ, երբ ռուբերու տարափը հազիւ դադրած էր, ականատես եղայ արտասովոր գործի մը: Ընկեր Վազգէնը, քանի մը տողը ընկերակցութեամբ, բաւի ձեռքին, նորաստեղծ «գերեզմանատունը» եկած էր եւ կը մասնակցէր փոսի մը պատրաստութեան: «Ի՜նչ կ'ընես, ընկեր Վազգէն», թռաւ բերնէս: Իր սովորական ժպիտով պատասխանեց եւ գործնապէս հասկցուց, որ իրեն համար մեծ ու պզտիկ գործ չկայ...

Դառնութեան բաժակները անհատնում էին եւ անսպաս՝ այդ օրերուն: Սփոփանքի առիթներ էին իր զաւակները, որոնց մասին ամենէն հպանցիկ անկարկութիւնս իսկ ժպիտ կը ծաղկեցնէր աչքերուն: Դուտորները արդէն պարմանի էին, կը հպարտանար անոնց դպրոցական եւ այլ յաջողութիւններով, իսկ կրտսերը՝ մանչուկը, մէկ այլ ցուցումն էր իր ուրախութեան:

Ակնարկեցի արդէն, որ ընկեր Վազգէնը զգացումները յախուռն կերպով արտայայտող չէր, այլ ան կը պատկանէր մարդոց այն տեսակին, որոնք կը տիրապէտէն ցալին ու կսկիծ առթող դէպքերուն, անոնց մասին կ'ըսենք՝ «ներսը կը նետեն» ցաւերը, դառնութիւնները: Եւ օր մըն ալ իմացանք, որ ընկեր Վազգէնին սիրտը դաւադրած է: «Ներս նետելները» գործած էին իրենց աւերիչ գործը: Պահ մը դանդաղեցաւ հեւքոտ վազքը, սակայն շուտով յաղթանակեց այդ դժուարութիւնը, վերականգնեցաւ, վերադարձաւ բնականոն աշխատանքին եւ հեւքին: Յետոյ պատահեցաւ անսպասելին ու աներեւակայելին: Մանր վիրաբուժութեան մը համար հիւանդանոց գնաց, մտաւ ապաքինման փուլ եւ յանկարծ, վիրաբուժութեան հետ կապ չունեցող՝ բուրդովին այլ պատճառով մը քանի մը վայրկեանի մէջ հեռացաւ կեանքէն:

Ընկեր Վազգէն Էթիմեճեան ապրեցաւ լեցուն կեանք մը, ետին թողուց մտաւորականի հսկայ վաստակ եւ բարի յիշատակներ: Այսօր, երբ կը յիշենք զինք, անգամ մը եւս կ'անդրադառնանք այլ ճշմարտութեան մը, որ ան յարգանք պարտադրող, մտածող եւ մտածելու մղող գլխագիր հայ մըն էր, սրտամօտ ընկեր մը ու անշահախնդիր դաշնակցական մը: Անոր հետ խօսողը, անոր դիմողը այս ու նման պատճառներով է, որ չի կրնար զինք պարգապէս կոչել Վազգէն, այլ զինք ճանցած է եւ միշտ պիտի յիշէ իբրեւ ԸՆԿԵՐ Վազգէն:

Ս. ՄԱՅՏԵՐԵՃԵԱՆ

ԴԱՍ-ԴԱՍԱԽՕՍՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ԶՆՆԱՐԿՈՒՄ՝ «ԱՐԱՄ ՄԱՆՈՒԿԵԱՆ ՊԵՏԱԿԱՆ ԳՈՐԾՉԻ ԱՒԱՆԴԸ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՊԵՏԱԿԱՆՈՒԹԵԱՆ ՀԻՄՆԱԴՐՄԱՆ ԵՒ ԿԱՅԱՑՄԱՆ ԳՈՐԾՈՒՄ» ԽՈՐԱԳՐՈՎ

Մարտ 19-ին ամբողջացավ Հայաստանի Ա. Հանրապետության պետական, հասարակական գործիչ, հայոց Լորդագոյն պետականության հիմնադիր, Հայ լեզվափոխական դաշնակցության կուսակցության անդամ, Վանի նահանգապետ, Հայաստանի Ա. Հանրապետության ներքին գործերու նախարար Արամ Մանուկեանի ծննդեան 144-ամեակը: Այս առիթով Ստեփանակերտի մեջ տեղի ունեցան ձեռնարկներ:

Ստեփանակերտի Մշակույթի եւ երիտասարդության պալատին մեջ տեղի ունեցած ցուցահանդեսին յաջորդեց Ստեփանակերտի Մետրոպ Մաշտոցի անուան հանրապետական գրադարանին մեջ կազմակերպուած դաս-դասախօսութիւն եւ քննարկում՝ «Արամ Մանուկեան պետական գործիչի աւանդը հայկական պետականության հիմնադրման եւ կայացման գործում» խորագրով, որուն բանախօսերն էին՝ Արցախի նախագահի խորհրդական Արմեն Սարգսեանը, Արցախի կրթության, գիտության, մշակույթի եւ մարմնակրթության փոխնախարար Լեռնիկ Յովհաննիսեանը, Արցախի կրթության, գիտության, մշակույթի եւ մարմնակրթության նախարարի խորհրդական Մելանեա Բալայեանը:

Արմեն Սարգսեան իր խօսքին մեջ նշեց, որ Արամ Մանուկեանի մասին կարելի չէ կարծ ու ամփոփ խօսիլ, որովհետեւ Արամ Մանուկեան «Մարդ-համակարգ»-ը տակաւին ամբողջութեամբ չէ վերլուծուած, թե՛ն անոր մասին բազմաթիւ գիրքեր հրատարակուած են:

Իբրեւ պատմաբան՝ Արմեն Սարգսեան առանձնացուց չորս իւրայատուկ եւ կարեւոր անձնաւորութիւններ՝ Արամ Մանուկեան, Գարեգին Տփեհ, Նիկոլ Դուման, Հրայր Դժոխք: Ան նշեց, որ Հայաստանի եւ Արցախի ներկայի նեղ իրավիճակին մեջ, երբ ելքեր կը փնտռենք այս իրավիճակէն դուրս գալու, երբ մէկ օրուան մեջ յաղթած երկիրը կը դառնայ պարտուած, յուսալքութիւնը կը դառնայ տիրական, պէտք է երե-

Շար. ք՝ էջ 6

ԱՐԱՄ ՄԱՆՈՒԿԵԱՆԻ ԾՆՆԴԵԱՆ 144-ԱՄԵԱԿԻՆ ՆՈՒԻՐՈՒԱԾ ՑՈՒՑԱՀԱՆՐԱՅՍ ՍՏԵՓԱՆԱԿԵՐՏԻ ՄԷՋ

Հայկական պետականության հիմնադիր, ՀՀ անդամ, ականաւոր պետական, քաղաքական, ռազմական գործիչ Արամ Մանուկեանի ծննդեան 144-ամեակին առիթով Ստեփանակերտի մշակույթի եւ երիտասարդության պալատին մեջ ցուցահանդէս կազմակերպուեցաւ Արցախի կրթության, գիտության, մշակույթի եւ մարմնակրթության նախարարության մշակութային ժառանգության եւ ժողովրդական արիւստսերու բաժնիին կողմէ:

Արամ Մանուկեանի մասին խօսեցաւ Արցախի կրթության, գիտության, մշակույթի եւ մարմնակրթության նորանշանակ նախարար Լորայր Մկրտչեանը: «Հաղորդակցուելով անոր յիշատի հերոսական կենսագործունէութեանը, որուն աշխարհագրութիւնը կը ձգուի Պաքստէն մինչեւ Կարս, Վանէն մինչեւ Երեւան, կրնանք աներկբայօրէն հաստատագրել, որ Արամ Մանուկեան մեզի եւ գալիք սերունդներուն անստեղծ մեծագոյն ազգային կենսաբարոյական

նշանակութեամբ պատգամ մը, որն Է՝ ապաւինիլ միայն ու միայն մեր սեփական ուժերուն, երբեք չվիստիլ, շարունակել պայքարը՝ յանուն ազատության եւ անկախության՝ մինչեւ յաղթական աւարտ: Կը նշանակէ, որ թե՛ կ'ուզես քու նուիրական հայրենիքիդ մէջ ապրիլ խաղաղ ու եղբանիկ, եթէ կ'ուզես տերը ըլլալ քու նախնիներդ ժառանգած սրբութիւններուն եւ սրբարաններուն, ուրեմն յանուն այդ արժեքներուն՝ պատրաստ եղիր կատարել եւ անգիշում պայքարի: Եւ Արամ Մանուկեան գործնականօրէն երկու անգամ ապացուցեց Գ. Տփեհի յառաջացուցած այն հիմնադրոյթի անառարկելի ճշմարտութիւնը, ըստ որուն, մեզի անհրաժեշտ ուժը պէտք է փնտռել միայն մեր մէջ», նշեց նախարարը:

Անոր խօսքով, մտովի վերապրելով այդ անասելի ծանր, ճակատագրական, սպառնալիքներով ու զգրկանքներով լի իրադարձութիւնները, կրնանք վճռա-

կանօրէն բարձրածայնել, որ այսօր ապրելով Արցախի՝ մեր մեծ սրբավայրին մէջ, հերթական անգամ ի վիճակի ենք կերտել այն նոյն հրաշքը, որ ժամանակին կերտուած է Վանի, Սարդարապատի, Շուշիի մէջ:

Արամ Մանուկեան պետական, կուսակցական գործիչի մասին խօսքեր արտասանելով՝ հանդէս եկան Արցախի կրթության, գիտության, մշակույթի եւ մարմնակրթության նախարարի տեղակալ Լեռնիկ Յովհաննիսեանը, ՀՀ Բիւրոյի անդամ, Արցախի Ազգային ժողովի ՀՀ խմբակցութեան պատգամաւոր Դաւիթ Իշխանեանը, Արցախի կրթության, գիտության, մշակույթի եւ մարմնակրթության նախարարութեան աշխատակազմի ազգային փոքրամասնութիւններու եւ կրօնի հարցերու բաժնի նախագահ Աշոտ Սարգսեանը:

Շար. ք՝ էջ 6

«ՍՈՂՈՄՈՆ ԹԵՀԼԻՐԵԱՆ. ՀԱՅՈՑ ԱՐԴԱՐՀԱՏՈՅՑԸ» ԽՈՐԱԳՐՈՎ ԴԱՍԱԽՕՍՈՒԹԻՒՆՆԵՐՈՒ ԾԱՐՔ՝ ՀԱՅՈՑ ՑԵՂԱՍՊԱՆՈՒԹԵԱՆ ԹԱՆԳԱՐԱՆ-ՀԻՄՆԱՐԿԻՆ ՄԷՋ

Մարտ 18-ին Հայոց ցեղասպանության թանգարան-հիմնարկի գիտա-ժողովներու սրահին մէջ տեղի ունեցաւ «Սողոմոն Թեփլիրեան. հայոց արդար-հատոյցը» խորագրով դասախօսութիւններու շարք:

Հայոց ցեղասպանության թանգարան-հիմնարկի տնօրէն Յարութիւն Մարութեան նշեց, որ թե՛ Սողոմոն Թեփլիրեանը եւ «Նեմեսիս» գործողութիւնը բաւականաչափ ճանաչելի են, այնուամենայնիւ, կան տակաւին չուսմասիրուած եւ չլուսաբանուած կողմեր:

Օրուան առաջին բանախօսը Հայոց ցեղասպանության թանգարան-հիմնարկի թանգարանային ֆոնտերու բաժնի վարիչ, գլխաւոր ֆոնտայաի Գոհար Խանումեանն էր: Ան ներկայացուց ««Յատուկ գործ»» արդարադատութեան իրականացում» խորագրով դասախօսութիւնը, որուն ընթացքին անդրադարձ կատարեց 1919 թուականի աշնան Երեւանի մէջ գումարուած ՀՀ 9-րդ Ընդհանուր ժողովին կայացուած խիստ գաղտնի որոշումին, որով կը նախատեսուէր մահապատիժի եւ-

թարկել Հայոց ցեղասպանության կազմակերպիչները եւ իրականացուողները. այդ գործողութիւնը կոչուեցաւ «Յատուկ գործ», որ աւելի յայտնի է «Նեմեսիս» ծածկանունով: Այն վստահեցաւ ՀՀ Յատուկ կամ Պատասխանատու մարմինին: Հայոց ցեղասպանության կազմակերպիչներու նկատմամբ պատժիչ գործողութիւններու մարտագին նախապատրաստութիւնն ու անմիջական վերահսկողութիւնը յանձնարարուեցաւ ՀՀ գործիչներ Արմեն Գարոյի (Գարեգին Փաստըր-մաճեան) եւ Շահան Նաթալիի (Յակոբ Տեր Յակոբեան): Անոնք ալ Յատուկ մարմինի կազմին մէջ ներգրաւեցին մարտական հարուստ փորձառութիւն ունեցող եւ Հայոց ցեղասպանութիւնը վերապրած երիտասարդներ՝ Սողոմոն Թեփլիրեան, Արշալի Զիրակեան, Արամ Երկանեան, Միսաք Թորաքեան եւ այլք: Բանախօսութեան ընթացքին ներկայացուեցաւ Թալէթի յայտնաբերումն ու գնդակահարումը Պերլիի մէջ, ապա անոր յաջորդած՝ Ս. Թեփլիրեանի դատավարութիւնը:

Շար. ք՝ էջ 6

ԱՐՑԱԽՑԻ ԳՐՈՂԸ՝ ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ԳՐԱԿԱՆ ՄՐՅՈՅԹԻ ԴԱՓՆԵԿԻՐ

Արցախի արձակագիր, լրագրող Աշոտ Բեգլարեան «Մեծ ուխտաւորը՝ երիտասարդներին» միջազգային հիմնադրամի Փառքի ակումբի 27 համարային մրցոյթի դափնեկիր դարձաւ: Ա. Բեգլարեանի 44-օրեայ պատերազմի մասին «Թողնուած գնդակը» պատմուածքը միջազգային մրցոյթին գրուեց երկրորդ դիմումը:

Լրագրողներու հետ գրոյցի ընթացքին արձակագիրը նշեց, որ պատմուածքը ոչ թէ մարտական գործողութիւններու, այլ պատերազմական պայմաններու մէջ մարդկային հոգեբանական ապրումներու մասին է՝ փիլիսոփայական եզրակացութիւններով:

«Մրցոյթը կայացած է Մոսկուայի մէջ, ներկայացուած են տարբեր երկիրներու հեղինակներու 53 գեղարւեստական գործեր: Մասնակցած են միայն նախորդ մրցոյթներուն յաղթած հեղինակները, բաւ մը, որ մրցոյթը դարձուց աւելի ծանրակշիռ», յայտնեց Ա. Բեգլարեան:

Մրցոյթին մասնակցելու հանգամանքը, ըստ Բեգլարեանի, կարելի է միջազգային ասպարեզի մէջ հերթական անգամ Արցախը պատշաճօրէն ներկայացնելու տեսանկիւնէ:

Միջազգային ասպարեզին մէջ տասնեակէ մը աւելի մրցանակներու արժանացած արցախցի գրողը նշեց, որ «Մրցանակները ինքնանպատակ չեն», այլ գլխաւորը աշխարհին Արցախի մասին ճշմարտութիւնը ներկայացնելն է»:

Ա. Բեգլարեան իր գրոյցի ընթացքին խոստովանեցաւ, որ իր գրական թեմայի հիմնական ուղղութիւնը պատերազմն է, բայց չի սահմանափակի միայն անով:

«Գրողը միշտ պէտք է կատարելա-

գործուի, միշտ պէտք է ձգտի դէպի գեղեցիկ, լաւ, բարի, դէպի՝ Աստուած: Այս անվերջ գործընթացն է», ընգծեց ան՝ տեղեկացնելով, որ շուտով ընթերցողի սեղանին պիտի դնէ «Կորցրած արեւի նարինջը» վեպը՝ Համաշխարհային մեծ պատերազմի մասին, որուն ընթացքին անհետ կորած է իր պապը: Գիրքին մէջ ներկայացուած են նաեւ արցախեան պատերազմները, որոնց մասնակցած է հեղինակը:

Բեգլարեան իրավիճակէն մեկնելով կը ձգտի նաեւ իբրեւ լրագրող, հրապարակախօս անդրադառնալ Արցախեանի ապատեղեկատուութիւններուն եւ փաստերով ներկայացնել միջազգային հանրութեան իրականութիւնը Արցախի մէջ եւ անոր շուրջ:

«Այսօր կը լրանայ Արցախի 120 հազար բնակչութեան հանդէպ իրականացուող յանցագործութեան 100-րդ օրը: Տարբեր մտացածին պատճառներով Արցախեանը ահաբեկչական գործողութիւններ կ'իրականացնէ Արցախի ժողովուրդին դէմ: Յստակ են անոր նպատակները՝ ցեղային զտում, հերթական ոճրագործութիւն հայերու դէմ: Ազգայեանը պէտք է անպաշտ կատարէ Միջազգային դատարանի որոշումը Բերձորի միջանցքի՝ «Կեանքի ճանապարհ»-ի վերաբերեալ եւ Նստի իրական բանակցութիւններու սեղանի շուրջ», եզրափակեց արձակագիրը:

ԴԱՍ-ԴԱՍԱԿՕՍՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ՔՆՆԱՐԿՈՒՄ...

Շարունակում 5-րդ էջին

Պատմաբանը առանձնացուց Արամ Մանուկեանը՝ իբրեւ պետական գործիչի, կենսագրութեան մէջ ներկայացուց 4 հանգրուաններ՝ Վանի նահանգապետ՝ 1917 թուականի դեկտեմբեր 17-էն մինչեւ 1918-ի մայիս 28-ը, մայիս 28-էն մինչեւ յունիս 24-ը, երբ Զաջագ-նունիի կառավարութիւնը թփփխեւ եկաւ Երեւան (այդ ժամանակ Արամ Մանուկեանը Երեւան էր եւ նախապատրաստած էր պետականութեան հիմքերը, որուն պատճառով ալ կոչուած է հիմնադիր) եւ Արամ Մանուկեան՝ իբրեւ ներքին գործոց նախարար։

Արմէն Սարգսեան շեշտեց, որ Արամ Մանուկեան ուրիշներէն կը տարբերի անով, որ տուեալ պահուն ծագած հարցին լուծում չէր տար միայն, այլ անոր իւրաքանչիւր քայլը սոցոորում էր իր փիլիսոփայութեամբ, որ ծնունդ կ'առնէր ազգային կուսակցութեան՝ Չայ յեղափոխական դաշնակցութեան կողմէ, որուն կարկառուն ներկայացուցիչներէն էր ան։

Արամ Մանուկեան շատ հեռատես քաղաքական գործիչ էր։ «1917 թուականին գալով Չայաստան՝ Արամ Մանուկեան ձեռնամուխ եղաւ տեղոյն կազմակերպութեան, պաշտպանական ուժեր ստեղծելուն, տարբեր բարեկարգումներ կատարելուն, որ առաջին հերթին թաթարներու դէմ պայքարելու համար էր։ Դրոյի հետ Արամ Մանուկեան կրցաւ ճնշել թաթարական շարք մը ապստամբութիւններ, որուն արդիւնքը եղաւ այն, որ 50 թաթարական գիւղ ինքնակամ ենթարկուեցան յատուկ կոմիտէին, որ ստեղծուած էր արդեն։ Ան յաջողեցաւ կարգադրել հայ-թաթարական յարաբերութիւնները։ Կը պատկերացընէ՞ք՝ մենք պետութիւն չունէինք, սակայն ան կրցաւ կառավարել։

Արամ Մանուկեանի կարեւոր գործերէն էր նաեւ մարտերիզի դէմ պայքարը, երբ կռուած տղաները տարբեր առիթներով թոյլ կու տային շարք մը սխալներ, մինչ Արամ Մանուկեան իր խստութեամբ կրցաւ կանխել այդ։

Ան կարեւոր նկատեց նաեւ Արամ Մանուկեանի այն գործունեութիւնը, երբ պետութիւն չունենալով հանդերձ, ան կրցաւ ինքնապաշտպանական ուժեր ստեղծել, որոնք կը պատրաստէին հայկական 2-րդ գունդին մէջ, որ մեծ դեր կատարեց Սարդարապատի ճակատամարտին։

Արցախի կրթութեան, գիտութեան, մշակոյթի եւ մարմնակրթութեան փոխնախարար Լեռնիկ Յովհաննիսեան իր խօսքին մէջ անդրադարձաւ Արամ Մանուկեանի ծննդավայրի հարցին, որովհետեւ կայ երկու տեսակետ։ Առաջինը եւ ըստ Լ. Յովհաննիսեանի, ճիշդ տեսակետին համաձայն, Արամ Մանուկեան ծնած է Շուշիի մէջ, իսկ երկրորդ տեսակետին համաձայն, ան ծնած է Դաւիթ Բէկ (Նախկինում Չէյուս) գիւղը։

«Այդ երկուութիւնը կը յառաջանայ Արամի յուշագիրներու պատճառով, սակայն ուսումնասիրութիւնները ցոյց կու տան, որ ճիշդը Շուշին է, որովհետեւ ան միշտ կը պնդէր, որ Արցախի գաւառն է։ 1879-ին Չանգեգուրի չափաբերական մատենաներու մէջ

չկայ Սարգիս Յովհաննիսեան անունով մարդ։ Այս հարցին մէջ Չայոց եկեղեցին շատ բծախնդիր էր, եւ եթէ ըլլար, անպայման արձանագրած կ'ըլլային», յայտնեց Լ. Յովհաննիսեան։

Անոր խօսքով, Արամ Մանուկեան առաջիններէն էր, որ կրցաւ կոչ ուղղել՝ պայքարելու ցարական բռնապետութեան դէմ այնպէս, ինչպէս թրքական բռնապետութեան դէմ կը պայքարին։

«Պաքուի մէջ բոլորը զարմացած էին, թէ ի՞նչ կը խօսի Արամը, ինչպէ՞ս պայքարիլ այդ հզօր պետութեան դէմ։ Արամը յստակ կը բացատրէր՝ հարցնելով, թէ կը պայքարին մեր հայ ինքնութեան դէմ, Չայ առաքելական եկեղեցւոյ կալուածները կը բռնա- գրաւուին, մեր դպրոցները կը փակուին, ասոր դէմ պէ՛տք է պայքարիլ, թէ՛ ոչ։ Եւ Արամ Մանուկեանի այս կոչը ի վերջոյ արդեօք բոլորը։ Նոյնիսկ այդ ժամանակ ՅՅԴ Պաքուի կոմիտեն որոշեց, որ ինքը այդ դիմադրութիւնը կազմակերպէ, սակայն Պաքուի մէջ, պատմաբանները կը յիշեն, թէ Պաքուի մէջ ցարական իշխանութիւնները զօրավար Անտրէւի զըլխաւորութեամբ ինչպէ՛ս անէի մեծ հալածանքներու սկսած էին հայութեան դէմ։ Այնտեղ պէտք էր պայքարը կազմակերպող ըլլար, եւ այդ անհատը եղաւ ինքը՝ Արամ Մանուկեանը», նշեց Լ. Յովհաննիսեան։

Արցախի կրթութեան, գիտութեան, մշակոյթի եւ մարմնակրթութեան նախարարի խորհրդական Մեյլանեա Բալայեանի կարծիքով, իւրաքանչիւր հայ, եթէ փորձէ ծանօթանալ Արամ Մանուկեան ազգային արժեքին, Արամ Մանուկեանի կերպարին, կը գարմանայ, թէ ինչպիսի՞ արժեքներ ունեցած ու անտեսած ենք։ Ան նշեց, որ թէւ այսօր կը նշենք Արամ Մանուկեանի 144-ամեակը, սակայն ձեւական կը դառնայ այս ամբը, որովհետեւ ազգային պետականութեան իրական հիմնադիրի գործունեութեան ու կեանքին անդրադարձ կը կատարենք միայն յորելեանական տարիներուն։

«Չայոց պետականութեան նոր ժամանակներու քաղաքական կենսագրութեան հիմնադիրն է Արամ Մանուկեանը։ Ան ապրած ու գործած է մեր ժողովուրդին համար այնպիսի ծանր ժամանակներու մէջ, երբ հայ ժողովուրդի գոյութիւն ունենալու-չունենալու հարցն էր։ 1915-ին՝ եղեռն։ Արեւմտեան Չայաստանը արեան մէջ է, Արեւելեան Չայաստանն ալ, առանց չափազանցութեան, նոյն ճակատագրին պէտք էր արժանանար, սակայն լաւ է, որ մենք ունեցանք Արամ Մանուկեանն ու իր գործընկերները, որոնք փրկեցին Չայաստանը», յայտնեց Մ. Բալայեան։

Անոր խօսքով, Արամ Մանուկեանի մտերիմներէն էր Ռոստոմը՝ Ստեփան Չօրեանը, որ հայութեան ապրած դժուար ժամանակներուն մասին գրելով՝ նշած է, որ միայն Արամ Մանուկեանի պէս հսկայ մը կրցաւ այս տարբեր հողմերուն արանքով տանիլ Չայաստանը, որպէսզի Չայաստանը չվերանայ աշխարհի երեսէն, ու այդպէս ան ստեղծեց Չայաստանի Յանրապետութիւն։

ՀԱՃ ՀԱՄԱՐ ՍՈՒՐԻԱՅԻ ԻՐ ՊԱՇՏՕՆԱԿԻՑԻՆ ...

Շարունակում 2-րդ էջին

Հաժ Հասան նկատել տուաւ, որ այսօր իրենք կը խօսին իսկական գործընկերութեան, ինչպէս նաեւ երկրագործութեան մարզին մէջ գործակցութիւնը աշխուժացնելու մասին՝ աւելցընելով, որ այս աշխուժացումը կարիքը ունի օրինական եւ արհեստագիտական շրջագիծերու, որոնց շուրջ պէտք է գործակցիլ։

Լիբանանի եւ Սուրիոյ միջեւ պաւսնի համաձայնագիրին անդրադառնալով՝ Հաժ Հասան յայտնեց, որ այդ իմաստով բացարձակ գործակցութիւն կայ երկու երկիրներուն միջեւ՝ աւելցընելով, որ այս տարի Լիբանանի պաւսնանի բերքը առատ է։

Իր կարգին, Զաթնա յայտնեց, որ Հաժ Հասանի հետ քննարկած է շարք մը հարցեր, որոնց առումով կարելի է աշխատիլ՝ երկկողմանի համագործակցութիւնը ամրապնդելու նպատակով։

Ան հաստատեց, որ Սուրիոյ երկրագործութեան նախարարութիւնը լիբանանեան կողմին 250 թոն ցորեն տրամադրած է, որպէսզի բարելաւէ ցորենի հուստ արտադրելու Լիբանանի կարողութիւնը։

Զաթնա անդրադարձաւ նաեւ երկու երկիրներուն միջեւ գետնախնձորի ցանքի գործակցութեան, ինչպէս նաեւ բոյսերու եւ ծառատեսակներու փոխանակման կարելիութեան։

ԱՐԱՄ ՄԱՆՈՒԿԵԱՆԻ ԾՆՆԴԵԱՆ ...

Շարունակում 5-րդ էջին

Վերջինիս խօսքով, Արամ Մանուկեան առաջին հերթին եղած է ՀՀ Դաշնակցութեան գործիչ եւ այդ է պատճառը, որ մինչեւ հիմա Արամ Մանուկեանի անունով փողոց չունիք Ստեփանակերտի մէջ. «Ժամանակին, երբ կազմաքանդուեցաւ Լենինի արձանը, հարց յառաջացաւ. նաեւ Լենինի փողոցը վերանուանել։ Այդ ժամանակ եւ Արամ Մանուկեան ենթակոմիտէի նախագահն էի, առաջարկեցինք, որ Լենինի փողոցը վերանուանուի Արամ Մանուկեանի անունով, որովհետեւ Լենինը կը հանդիսանար խորհրդային Միութեան հիմնադիրը, իսկ Արամ Մանուկեանը՝ ազատ ու անկախ Չայաստանի հիմնադիրը։ Բնականաբար այն ժամանա-

կուան ՀՀԿ-ի ներկայացուցիչները դէմ էին, եւ անոնց կողմնակից էին նաեւ համայնականները։ Իբրեւ միջանկեալ տարբերակ՝ առաջարկեցին «Երեւանեան փողոց» անուանումը, այնուհետեւ Վազգէն Սարգսեանի եղերական մահէն ետք փողոցը կոչուեցաւ անոր անունով։ Այս պահուն մենք մեր հանրապետութեան մայրաքաղաքին մէջ չունիք Արամ Մանուկեանի անունով փողոց», ըսաւ Ազոտ Սարգսեան՝ առաջարկելով, որ Չօրէ փողոցը վերանաւանուի Արամ Մանուկեանի անունով, եւ անոր անունով զգօսայգի կառուցիլ։

Հաղորդեց, որ ցուցահանդեսը պիտի գործէ երկու շաբաթ։

«ՍՈՂՈՄՈՐ ԹԵՎԼԻՐԵԱՆ. ՀԱՅՈՑ...»

Շարունակում 5-րդ էջին

Օրուան երկրորդ բանախօսը Հանրային Զաւիթօրնիոյ համալսարանի Շոա հիմնադրամի՝ (USC Shoah Foundation) Չայոց ցեղասպանութեան վկայութիւնները ցուցակագրող Օսիկ Սոգեսն էր։ Ան ներկայացուց «Սողոմոն Թեփլիրեանի դատավարութիւնը. ծանօթագրութիւններ գերմանական արխիւն» («Iästigen Ausländer») Սոլոմոն Թեփլիրեանի, որովհետեւ բոլորը նորէն սկսած էին խօսիլ հայերու բռնազաղթին եւ կոտորածներուն մասին, որուն մէջ իր մեղքի բաժինը ուներ նաեւ Գերմանիան։

Օրուան վերջին բանախօսը «Թուֆենքեան» բարեգործական հիմա-

դրամի հաղորդակցութեան եւ հասարակութեան հետ կապերու տնօրէն, Սողոմոն Թեփլիրեանի «Վերլիշումներ. Թաւեթի ահաբեկումը» յուշագրութեան անգլերէն թարգմանութեան հեղինակ Պետո Տեմիրճեանն էր։ Ան ներկայացուց «Վերլիշումներ. Թաւեթի ահաբեկումը» յուշագրութեան անգլերէն թարգմանութեան մասին՝ վերնագրով դասախօսութիւնը։ Ներկաներուն տեսաուղերձով ողջունեց նաեւ յուշագրութեան յառաջաբանի հեղինակ, «Կոմիտաս» հիմնարկի տնօրէն Արա Սարաֆեանը, որ կարեւոր նկատեց գիրքի անգլերէն թարգմանութիւնը եւ ծանօթագրութիւններ կազմելը։ Պետո Տեմիրճեան նշեց, որ անգլերէն թարգմանելու ընթացքին ուսումնասիրած է ո'չ միայն Թեփլիրեանի յուշագրութիւնը, այլեւ՝ «Նմենիս» գործողութիւնը առհասարակ։ Ան ներկայացուց նաեւ Թաւեթի սպանութեան մասին հայկական եւ արտասահմանեան մամուլի առաջին արձագանգները։

Դասախօսութիւններու աւարտին ներկաները կարելիութեան ունեցան հարցումներ ուղղելու բանախօսներուն։

ԷՅՍՕՐ՝ «ՎԱՆԱՅ ԶԱՅՆ»-ԷՆ
Radio Voice of Van - Վանայ Ձայն FM: 94.7 եւ 95 MHz

- 7.00 Զայլերգներ / Առաւօտ լուսոյ
- 7.05 Արեւագայի շարականներ
- 7.30 Երկու բարեւ
- 8.30 **Լուրեր - Առողջապահական խորհուրդ**
- 9.00 «Բարեւ» հարցազրոյց. հիւրեր՝ Վարուժան արք. Զերկելեան եւ Համբիկ Պիլալեան (**ուղիղ՝ դիմատեսքով**)
- 10.00 Խանդավառ երգեր
- 10.30 **Հայկական աշխարհի լուրեր**
- 10.45 Հայրենի սիրուած երգեր
- 11.00 Հայեացք Երեւանից. Վահագն Չաքարեանի հետ (**ուղիղ՝ դիմատեսքով**)
- 11.30 Ռատիօ-թատրոն
- 12.00 Ուղիղ սփռում՝ ԼՕԽ-ի ընկերաբժշկական կեդրոնէն (**ուղիղ՝ դիմատեսքով**)
- 1.00 Ազգային-հայրենասիրական երգեր
- 1.30 **Լուրեր - Առողջապահական խորհուրդ**
- 2.00 Յիշատակելիները (Սերժ Թովմասեան)
- 2.05 Յեղափոխական երգեր
- 3.00 Զըլ եմ պիտմու. հիւր՝ Մալք Ապի Նատր (**ուղիղ՝ դիմատեսքով**)
- 4:00 «Ժընտի»

- 4.30 Արաբերէն երգեր
- 5.00 «Վանայ ձայն»-ը երեկոյեան
- 5.05 Դիմանկար. հիւր՝ Մետրոպոլի. Թովպեան (**ուղիղ՝ դիմատեսքով**)
- 6.00 Խանդավառ երգեր
- 6.30 **Լուրեր - Առողջապահական խորհուրդ**
- 6.50 Նոր երգեր
- 7.00 «Կենաց ծառ» (Մովսէս Ծիրանիի հետ)
- 7.30 Սփիւռքահայ երգիչներու կատարումներ
- 8.00 Օրուան երգիչ (Մանուկ Միլասեան)
- 8.30 Աշուղական երգեր
- 9.30 **Հայկական աշխարհի լուրեր (կրկ.)**
- 9.45 Չուգերգներ
- 10.00 Հանդարտ երգեր
- 11.00 Golden Oldies
- 12.00 Յիշատակելիները/Յեղափոխական երգեր
- 2.00 «ԳԴՂԴՐ» համոյթի կատարումներ
- 3.00 **Կրկնութիւններ**
- 5.00 Հայերէն այլազան երգեր
- 6.00 Հայկական երաժշտութիւն

ԺԱՄԱՆՅ

ԽԱՉԲԱՆ

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1											
2											
3											
4											
5											
6											
7											
8											
9											
10											
11											

ԳՈՐԻՉՈՆԱԿԱՆ

- Գաւազան - Չոր, անշրոյի։
- Բրինձ - Պատշաճ, յաւառ։
- Դրկից գիրեր - Օրինակ - Կունաբեր ծառ։
- Պատուար - Կացիկ, փայտաւ։
- Եգիպտահայ մամուլէն - Տարից։
- Կգնելու ծառայող բաժին - Արտա սուրբ։
- Միացող ածուխ - Պղտոր գետի թանձր մրուր։
- Տաքի մը անուրը - Անօթաւար։
- Ետուպ կան հանրապետութիւն - Դանդաղ։
- Որովհետեւ եւ - Յօլաւ կերտ մաւնիկ - Տարածքի միաւոր։
- Անաստաւ - Միկոյեանի ծննդավայրը - Ապաւառ։

ՈՐԴԱՎԱՅՑԱՆ

- Հայոց կաթողիկոս՝ Աղեքսանդր Ա.։
- Հայաստանի գեներալ - Հայ երգիծագիր։
- Լեցուն - Կոճառ, անուրիւ - Տոհմ։
- Հայրենի երգիծաթերթ - Արաքական օդանավային ընկերութիւն մը։
- Երկրագործ - Արական օտար անուն։
- Գրաբար՝ ո՛ր - Կերակրուի, մեծնայ։
- Ժաքքեղ, բլիլ - Եական բայ։
- Սընթաց, արագընթաց։
- Ձայնանիշ - Դրամանիշ մը։
- Որթատուակի կարուած ճիւղ - Նշոյր։
- Աչքի ծիածան - Չում, գոլով։

Պատրաստեց՝ Տ. Մ. ԱՐԱՋԱՐԵԱՆ

ՍՈՒՏՈՔՈՒ

				5	3		7				
				6	9						
1							4			9	
2				8							
						5		6	3		
6						8	7				
4	1			3		6			2		
				9	1						

Երիզումակամ եւ ուղղափառաց օ շարքերով եւ փութակներով (օճօ) կազմուած գնացանց բաղկացած է իւրաքանչիւր օ քառակուսի հաջորդ օ բաժիններէ (օճօ)։ Բացառումի սկզբունքին կիրառումով իւրաքանչիւր քառակուսի մէջ թուանշում մը գետնել՝ պնդել մը, որ հորիզոնական իւրաքանչիւր շարք, ուղղափառաց իւրաքանչիւր սիւնակ եւ օ քառակուսիոց իւրաքանչիւր բաժին ունենայ ձեւ օ թուանշումները՝ իւրաքանչիւր թուանշում միայն մէկ անգամ գործածուելու պայմանով։ Այլ խօսքով՝ ո՛չ մէկ սքառաքայի արտածուած է թուանշում մը կրկնել միեւնոյն շարքին, սիւնակին եւ բաժինին մէջ։ Այսինքն համար՝ կարգ մը թուանշումներ իրենց ճշգրիտ քառակուսիներում մէջ գետնելուած են։

ՆԱԽՈՐԴ ԺԱՄԱՆՅԻ ԽԱՂԵՐՈՒՆ ԼՈՒԾՈՒՄՆԵՐԸ

	KURPURA										
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1	U	U	S	U	U	U	U	U	U	U	U
2	U	U	L	U	U	U	U	U	U	U	U
3	U	U	L	U	U	U	U	U	U	U	U
4	U	U	U	U	U	U	U	U	U	U	U
5	U	U	U	U	U	U	U	U	U	U	U
6	U	U	U	U	U	U	U	U	U	U	U
7	U	U	U	U	U	U	U	U	U	U	U
8	U	U	U	U	U	U	U	U	U	U	U
9	U	U	U	U	U	U	U	U	U	U	U
10	U	U	U	U	U	U	U	U	U	U	U
11	U	U	U	U	U	U	U	U	U	U	U

	VARSHANT										
	5	3	7	4	6	1	2	9	8		
1	9	1	4	8	2	5	7	3	6		
2	2	6	8	3	9	7	5	1	4		
3	1	7	5	6	8	2	9	4	3		
4	8	9	6	7	3	4	1	5	2		
5	4	2	3	1	5	9	6	8	7		
6	3	5	9	2	4	6	8	7	1		
7	6	4	1	9	7	8	3	2	5		
8	7	8	2	5	1	3	4	6	9		

ԺԻՏՕ

ՖԵՐՏԻՆԱՆՏ ԿԱՐԱՊԵՏԵՆՆ ՅԱԳԹԵՑ ԱԶՊԷՅՃԱՆՑԻ ԻՐ ՄՐՑԱԿԻՑԻՆ ԵՒ ՇԱՏ ՀԱՒԱՆԱԲԱՐ ՄԱՍՆԱԿՑԻ ԱՇԽԱՐՀԻ ԱԽՈՅԵԱՆՈՒԹԵԱՆ

Հայաստանի ներկայացուցիչ Ֆերտինաս Կարապետան (73 քկ) շատ հաւանաբար իր մասնակցութիւնը բերել յառաջիկայ մայիսին Զաթարի մայրաքաղաք Տոհայի մէջ նախատեսուած աշխարհի ժխտոյի ախոյեանութեան, այս մասին յայտնեց Հայաստանի Ազգային ողիմպիական կոմիտէի մամլոյ քարտուղարութիւնը։

Շատ օրէնքի, աշխարհի ախոյեանութեան կը մասնակցին իւրաքանչիւր դասակարգի դասաւորման առաջին հարիւր դիրքերը գրաւողները։

Կրաստանի մայրաքաղաք Թիֆլիսի մէջ տեղի ունեցած միջազգային վարկանշային մրցաշարքին, Կարապետեան ապահովելով 260 կէտ, դասաւորման մէջ բարձրացաւ 91-րդ դիրքը։

Կարապետեան վերոնշեալ մրցաշարքին իր առաջին յաղթանակը արձանագրեց ազրպէյճանցի իր մրցակիցին դէմ՝ 29 երկվայրկեանի ընթացքին։

ՏԻ ՄԱՐԻԱ 9 ՏԱՐԻ ԵՏՔ ՇԱՏ ՀԱՒԱՆԱԲԱՐ ՎԵՐԱԴԱՌՆԱՅ ՄԱՏՐԻՏ

Սպանական մարզական մամուլին համաձայն, Եովկենոսի եւ Արժանթինի ֆուլպոլի ազգային խումբի միջնապահ Անխել Տի Մարիա շատ հաւանաբար վերադառնայ Մատրիտ եւ ֆուլպոլիստի իր արհեստավարժ ասպարէզը շարունակէ Աթլէթիքո Մատրիտի հետ։

35 տարեկան ֆուլպոլիստին պայմանագրութիւնը իտալական ակումբին հետ նախատեսուած է մինչեւ այս տարեշրջանին աւարտը։

Եթէ ան իտալական ակումբին հետ նոր պայմանագրութիւն մը չստորագրէ, պիտի դառնայ ազատ ֆուլպոլիստ մը եւ պիտի միանայ այլ կազմի մը, որ այս պարագային շատ հաւանաբար ըլլայ Աթլէթիքո Մատրիտը, որ բաւական մօտէն հետաքրքրուած է ֆուլպոլիստով։

Նշենք, որ Տի Մարիա 2010-2014 տարիներուն մաս կազմած է Ռեալ Մատրիտի։

ՈՒՄԹԻԹԻ Կ'ՈՒՋԷ ՖՈՒԹՊՈԼԻՍՏԻ ԻՐ ԱՐՀԵՏՏԱՎԱՐԺ ԱՍՊԱՐԷՁԸ ՇԱՐՈՒՆԱԿԵԼ ՊԱՐՍԵԼՈՐԱՅԻ ՀԵՏ

Ֆրանսացի 29 տարեկան յետսապահ Սամուէլ Ումթիթի կ'ուզէ ֆուլպոլիստի իր արհեստավարժ ասպարէզը շարունակել Պարսելոնայի հետ, այս մասին յայտնեց իտալական մարզական մամուլը։

Ումթիթի, որ 2016-ին միացաւ Պարսելոնային, նախորդ տարի քաջալուսական կազմէն փոխ տրուեցաւ իտալական կազմին, մինչեւ այս տարեշրջանին աւարտը։

Մարզական մամուլին մէկ մասը կը յայտնէ, որ շատ հաւանաբար Պարսելոնա երկարածգէ անոր պայմանագրութիւնը, սակայն ան դարձեալ փոխ տրուի այլ ակումբի, մինչ այլ լրատումիչոցնէր կը յայտնեն, որ հաւանաբար Պարսա անոր հետ իր համագործակցութիւնը դադրեցնէ։

ՄԱՅԱՍԻ «ԼԻԲԱՆԱՆԻ 100 ՄԵԿԱՌԻԱԹ...»

Շարունակուած 2-րդ էջէն

Հանդիպումէն ետք մամլոյ միացեալ ասուլիսի մը ընթացքին Սաֆատի յայտնեց, որ Յորդանան Լիբանանին 100 մեկաւոր շէնքարականութիւն պիտի հայթայթէ՝ Միջազգային դրամատան հետ համաձայնութեան կայացումէն անմիջապէս ետք։

Սաֆատի նշեց, որ Յորդանան պատրաստ է Լիբանանին նեցուկ կանգնելու, մինչեւ որ ան շրջանցէ իր դիմագրաւած տագնապը։

Ան նշեց, որ լիբանանցի իր պաշտօնակիցին հետ քննարկած է սուրիական տագնապի լուծման յորդանանեան նախաձեռնութիւնը՝ հաստատելով, որ Յորդանան իր ամբողջ կարողականութեամբ կը զօրակցի պաղեստինցիներուն։ Ան աւելցուց, որ աշխատանքը կը շարունակուի կասեցնելու համար պաղեստինցիներուն դէմ գործուող բոլոր ոտնձգութիւնները։

ՃԱՏՐԱԿԻ ՄՐՑԱՇԱՐՔ՝ ՀՄԸՄ ՊԷՅՐՈՒԹԻ ՄԱՍՆԱԳԻՂԻՆ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԹԵԱՐԲ

Կիրակի, 26 մարտին, հոգնաւորութեամբ ՀՄԸՄ-ի Պէյրուքի մասնաճիւղի վարչութեան, կազմակերպութեամբ եւ նախաձեռնութեամբ մասնաճիւղի ճատրակի յանձնախումբին, ակումբին մէջ տեղի ունեցաւ տարբեր տարիքներու ճատրակի մրցաշարք, որ յատկանշուեցաւ հայ եւ օտար մեծ թիւով մասնակիցներով՝ 103 հոգի։

Մրցումը յաւելեալ կշիռ ստացաւ ճատրակի ֆետերասիոնի նախագահ Ժաւորաթ Շաքերի ներկայութեամբ։

ճատրակի ֆետերասիոնին մէջ ՀՄԸՄ-ի ներկայացուցիչ Էլի Դուլիշեանի եւ Ալի Ժաւորիշի գլխաւորութեամբ իրա-

Շարք՝ էջ 8

ՇԱՆՐԱԲԱՐՁՈՒԹԻՒՆ ԱՇԽԱՐՀԻ ԵՐԻՏԱՍԱՐԴԱԿԱՆ ԱԽՈՅԵԱՆՈՒԹԻՒՆ

ՍԵՐԵՈՒԺԱ ԲԱՐՍԵՂԵԱՆ ՀԱՆԴԻՍԱՑԱՒ ԱԽՈՅԵԱՆ

Ալպանիոյ Տիւրես քաղաքին մէջ տեղի ունեցող աշխարհի ծանրաբարձութեան երիտասարդական ախոյեանութեան, Հայաստանի ներկայացուցիչ Սերեոժա Բարսեղեան 67 քկ դասակարգին մէջ հաւանաբար աշխարհի ախոյեան։

Բարսեղեան, որ երկամարտի մրցումներուն արձանագրեց 275 քկ (128 եւ 147) արդիւնք մը, 5 քիլոկրամով գերազանցեց երկրորդ դիրքը գրաւած Մարգուքին (121 եւ 129, Մետաական Արաբիա), մինչ երրորդ դիրքը գրաւեց Զընկաստանի ներկայացուցիչ Պիարալի Պետապրաթ (267 քկ, 119 եւ 148)։

Նշենք, որ այս ախոյեանութեան աղջկանց մրցումներուն Հայաստան ունի երեք ներկայացուցիչ։ Ալինա Սուքիասեան (71 քկ), Աննա Ամրոյեան (76 քկ) եւ Էմմա Պօղոսեան (81 քկ)։

ՊԱՅԵՐՆ ՄԻՒՆԻՍ ՆՈՐ ՄԱՐԶԻՉ ՆՇԱՆԱԿԵՑ ԹՈՒՆԵԼԸ

Գերմանիոյ ֆուլպոլի ախոյեան Պալերն Միւնիխ նախորդ շաբաթավերջին յայտարարեց, որ պաշտօնակ ըրաւ գլխաւոր մարզիչ Եովիան Նակելսմանը։

Անոր փոխարէն նոր մարզիչ նշանակուեցաւ գերմանացի Թոմաս Թուխէ։

Պալերնի կողմէ հրապարակուած հաղորդագրութեան մէջ նշուեցաւ, որ կազմին ղեկավարութիւնը դժգոհ է «Պուլստը-լիկա»-ի մրցումներուն խումբին արձանագրած արդիւնքներէն։

49 տարեկան Թուխէ, որ մինչեւ 30 յունիս 2025 պայմանագրութիւն մը

ստորագրեց իր նոր ակումբին հետ, իր պաշտօնը պիտի ստանձնէ հինգշաբթի, 27 մարտին։

Նշենք, որ Թուխէի վերջին ակումբն էր Զելսին, ուրկէ ան հեռացաւ սեպտեմբեր 2022-ին։

ԱՆԹՈՆԻՕ ՔՈՆԹԵ ՀԵՌԱՅԱՒ ԹՈՒԹԵՆՀԱՄԵՆ

Լոնտոնեան Թոթենհամի գլխաւոր մարզիչ Անթոնիօ Զոնթէ հեռացաւ իր կազմէն՝ դադրեցնելով իր համագործակցութիւնը անգլիական ակումբին հետ։

Ակումբին կողմէ հրապարակուած հաղորդագրութեան մէջ նշուեցաւ, որ Զոնթէի Սթեյնի խումբը պիտի գլխաւորէ մինչեւ այս տարեշրջանին աւարտը, մինչ անոր օգնականը պիտի ըլլայ Ռայլը Մէյսըն։

Նշենք, որ 53 տարեկան իտալացի խումբի մարզիչ նշանակուեցաւ Նոյեմբեր 2021-ին։

ԿՈՓԱՄԱՐՏ

18 ՏԱՐԵԿԱՆ ԱՆԱՍԹԱՍԻԱ ԴԵՄՈՒՐՉԵԱՆ՝ ԱՇԽԱՐՀԻ ԱԽՈՅԵԱՆ

Հոկտեմբերի մայրաքաղաք Նիւ Տեյիի մէջ տեղի ունեցող աշխարհի կըռփամարտի աղջկանց ախոյեանութեան 70 քկ դասակարգի մրցումներուն, ախոյեան հանդիսացաւ ռուսահայ Անասթասիա Դեմուրչեան։

Ռուսական Անափա քաղաքը ներկայացնող հայ մարզիկուհին, աւարտականի մրցումներուն ծիրին մէջ, 2. խմբակին մաս կազմող Ազրպէյճան կրեց մրցաշարքի իր երկրորդ պարտութիւնը, այս անգամ Շուստէն՝ 5-0 արդիւնքով։

Իտալացի ճիւղակնի Ժիրուսօ Տէ Պիագիի զըլխաւորած կազմը՝ Ազրպէյճան, իր կատարած առաջին մրցումին 4-1 արդիւնքով պարտուած էր Ալքստրիայէն։

Ֆրանսա արձանագրեց իր երկրորդ յաղթանակը Պենթամեն Փաւարի նշանակած կողին շնորհիւ՝ 1-0 արդիւնքով յաղթական վերադառնալով Իրանտայէն։

Մրցաշարքը պարտութեամբ սկսած Նետերլանտները, արձանագրեցին իրենց առաջին յաղթանակը ճիւղալթարի դէմ, 3-0 արդիւնքով։

Ֆրանսա արձանագրեց իր երկրորդ յաղթանակը Պենթամեն Փաւարի նշանակած կողին շնորհիւ՝ 1-0 արդիւնքով յաղթական վերադառնալով Իրանտայէն։

Մրցաշարքը պարտութեամբ սկսած Նետերլանտները, արձանագրեցին իրենց առաջին յաղթանակը ճիւղալթարի դէմ, 3-0 արդիւնքով։

ՃԱՏՐԱԿ. ԵՐՐՊԱՅԻ ԱՐԶԱԿՆՑ ԱՆՀԱՏԱԿԱՆ ԱԽՈՅԵԱՆՈՒԹԻՒՆ

ԱՆՆԱ ՍԱՐԳՍԵԱՆ ԿԸ ԲԱԺՆԷ 5-10-ՐԴ ԴԻՐՔԵՐԸ

ՄԻՔԱԹԻ ԿՐԻՈՅԻ ՀԵՏ ՔՆՆԱՐԿԵՑ...

Շարունակուած 2-րդ էջէն

Սոթենկերոյի մէջ տեղի ունեցող Եւրոպայի ճատրակի աղջկանց անհատական ախոյեանութեան 9-րդ հանգրուանի մրցումներէն ետք, Հայաստանի ներկայացուցիչներուն մէջ լաւագոյն արդիւնքը ցարդ արձանագրած է Աննա Սարգսեան, որ հաւասարութիւն մը արձանագրելէ ետք վրացի Պելլա Խոթենաշվիլիի հետ, այժմ 6,5 կետով կը բաժնէ 5-10-րդ դիրքերը։

Այս հանգրուանին Հայաստանի ներկայացուցիչներէն յաղթանակ արձանագրեց միայն Սուսաննա Գաբրելեան, որ 5 կետով կը բաժնէ 40-60-րդ դիրքերը։

Ախոյեանութեան աւարտէն երկու հանգրուան առաջ չորս յառաջատարներ ունին 7-ական կէտ։

ՄԻՔԱԹԻ ԿՐԻՈՅԻ ՀԵՏ ՔՆՆԱՐԿԵՑ...

Շարունակուած 2-րդ էջէն

Կրիօ շէշտեց, որ ինք պարբերաբար այս հարցերը կը քննարկէ Նաե Խորիդարանի նախագահին եւ քաղաքական ուժերուն հետ։ Ան հաստատեց, որ Լիբանան խիստ կարիք ունի երկխօսութեան, ինչպէս նաեւ իր հաստատութիւններուն գործունէութիւնը բնականոնացնելու, հանրապետութեան նախագահ ընտրելու եւ նոր կառավարութիւն մը կազմելու։

Կրիօ ընդգծեց, որ լիբանանցիներուն դիմագրաւած ապրուստի տագնապը հետզհետէ կը սրի՝ աւելցնելով, որ այդ իրականութենէն մեկնելով, պէտք է պատրաստ ըլլալ ամեն տեսակի օժանդակութիւն մատուցելու՝ բաւարարելու համար անոնց կարիքները։

Կրիօ նկատել տուաւ, որ ինք Միքայիլի հետ համաձայնած է, թէ կացութիւնը կ'ենթադրէ շուրջ լուծումներ՝ հաստատելով, որ պէտք է վերադառնալ նախաձեռնութիւններու, որոնք հիմնուած են շինիչ երկխօսութեան վրայ։

«ՍՈՒՐԻՈՅ ՄԷՁ ՄԵՐ ՄՆԱՅՈՒՆ ՏԵՂԱԿԱՅՈՒՄԷՆ ԵՏԿԱՐՁ ՊԻՏԻ ԶԿԱՏԱՐԵՆՔ»

Կ'ԸՍԷ ՍՊԻՏԱԿ ՏՈՒՆԸ

Սպիտակ տունը յայտնեց, որ Միացեալ Նահանգ-ներ Սուրիոյ մէջ շուրջ 8 տարի երկարած տեղակա-յումէն պիտի չիրաժարին:

Սպիտակ տան բանբեր Ճոն Զըրպի յայտարարեց. «Անցնող քանի մը օրուան պատահածին պատճա-ռով Սուրիոյ մէջ ամերիկեան ներկայութեան որեւէ փոփոխութիւն չկատարուեցաւ»: Ան աւելցուց. «ՏԱ-ՅԵՇ խմբաւորման դէմ առաքելութիւնը կը շարունա-կուի»:

Ուրբաթ օր Սուրիոյ մէջ Եփրատի արեւելքը Տեր Զօրի մէջ Զոնիքօ եւ Օմր քարիւղի դաշտերուն մէջ ամերիկեան ղեկավարութեամբ Միջազգային դաշին-քի երկու ռազմակայաններ հրթիռային յարձակումի ենթարկուած են:

Միացեալ Նահանգներու նախագահ Ճօ Պայտըն մեկնաբանելով այդ հարուածները Օթաուայի մէջ յայտնեց, թէ Միացեալ Նահանգներ «Իրանի հետ հա-կամարտութեան չեն ձգտիր»:

Յարձակումին պատճառով ամերիկացի զինուոր մը սպանուեցաւ եւ վեց ուրիշներ վիրաւորուեցան անօդաչու թռչող սարքերով յարձակումի հետեւան-քով: Ամերիկեան բանակը հակադարձեց իրանեան կեդրոններ բռնն կերպով ռմբակոծելով:

ՄԱՔՐՈՆ ԵՒ ՊԸՆ ՍԱԼՄԱՆ ԿԸ ՎԵՐԱՀԱՍՏԱՏԵՆ ԼԻԲԱՆԱՆԸ ԻՐ ՏԱԳՆԱՊԷՆ ԳՈՒՐՍ ԲԵՐԵԼՈՒ ՕԳՆԵԼՈՒ ՀԱՄԱՐ ԱՇԽԱՏԱՆՔ ՏԱՆԵԼՈՒ ԻՐԵՆՅ ՎՃՈՒԿԱՆՈՒԹԻՒՆԸ

Սեուտական ՌԻԱՍ լրատու գործակալութիւնը հա-ղորդեց, որ Ֆրանսայի նախագահ Եմանուէլ Մաքրոն հեռաձայնած է Սեուտական Արաբիոյ գահաժառանգ Սոհալմետ պըն Սալման Ալ Սեուտ իշխանին: Անոնք քննարկած են երկկողմանի յարաբերութիւնները, Սեուտական Արաբիոյ եւ Ֆրանսայի միջեւ համագոր-ծակցութեան տարբեր երեսները, ինչպէս նաեւ շրջա-նային եւ միջազգային գլխաւոր հարցերն ու զարգա-ցումները եւ անոնց լոյսին տակ անվտանգութիւնն ու կայունութիւնը ամրապնդելու համար թափուած ջանքերը:

«Յեռաձայնային հաղորդակցութեան ընթացքին նաեւ շարք մը հասարակաց հետաքրքրութիւն եղող հարցերու շուրջ տեսակէտներու փոխանակում տեղի ունեցաւ», նշեց սեուտական պետական լրատու գոր-ծակալութիւնը:

Էլիզեի պալատը իր կարգին հաղորդեց, որ Մաք-րոն եւ պըն Սալման մտահոգութիւն յայտնած են Լի-բանանի կացութեան նկատմամբ եւ վերահաստա-տած երկիրը իր խոր ճգնաժամէն դուրս բերելու հա-մար աշխատանք տանելու իրենց վճռականութիւնը: Անոնք դրուատած են երկկողմանի յարաբերու-թիւններու աշխուժութիւնը, մասնաւորաբար տնտե-սութեան ու մշակութային ոլորտներուն մէջ համա-գործակցութեան խորացումը:

Ֆրանսայի նախագահն ու Սեուտական Արաբիոյ գահաժառանգը նաեւ քննարկած են այն ոլորտները, ուր կարելի է ամրապնդել այդ գործակցութիւնը, մասնաւորաբար պաշտպանութեան եւ ուժանիւթի հարցերուն շուրջ:

Կ'ՈՒԶՈՒԻ

Առետրական հաստատութիւն մը կարիքը ունի 18-25 տարեկան երիտասարդի: Աշխատանքի ժամերը՝ 8:00-4:00: Դիմել՝ 03-628076, կէսօրէ ետք ժամը 2:00-4:00:

ԱՐՄԷՆ ՌՈՒՄՏԱՄԵՄԸ. «ԱՐՑԱԽԻ...»

Շարունակուած Ա. Էջէն

«Պատերազմը նոյնիսքն այդ տրամաբանու-թեամբ ալ Ազրայէճանը սանձազերծեց եւ իրակա-նացուց, բայց ի հարկէ չարաչար կը սխալի, որովհե-տեւ ի վերջոյ միջազգային կարծիքը ուղղորդելը կա-մաց-կամաց իր արդիւնքը պիտի տայ, որովհետեւ Ազրայէճանն ուզէ թէ չուզէ որոշակի երկիրներու հետ յստակ շահեր ունի, եւ այստեղ կարելորը ոչ այնքան այդ յայտարարութիւններն են, որքան այդ երկիրնե-րու իրական գործողութիւնները: Բոլոր այն երկիրնե-րը, որոնք յայտարարութիւն կը կատարեն, պէտք է նաեւ իրենց կարելիութիւնները ամբողջութեամբ կենսքի կոչեն այդ յայտարարութենէն բխած քայլե-րով», ըսաւ ան:

Պատգամաւորը նշեց, որ նոյն Ֆրանսան ըլլալով ՄԱԿ-ի Ապահովութեան խորհուրդի մնայուն անդամ, կրնայ հարցը տեղափոխել Ապահովութեան խոր-հուրդ եւ պահանջել համապատասխան գործիքա-կազմ կիրարկել այդ որոշումը միջազգային դատա-րանի միջոցով իրականացնելու ուղղութեամբ՝ պար-տադրելով, որ Ազրայէճան կատարի այդ որոշումնե-րը:

«Յստակ քայլեր կան նախատեսուած եւ կ'ակըն-կայենք, որ անոնք իրականացուին: Այն երկիրները, որոնք կը դատապարտեն, հիմա ունին նաեւ իրաւա-կան հիմքեր, եւ զանոնք պէտք է գործի դնել», ըսաւ ան:

Դաշնակցական գործիչը նշեց, որ ֆրանսացի ար-տաքին գործոց նախարար Զաթիւն Զոյննան, որ պէտք է գալ Պաքու եւ Երեւան, անոր առջեւ պէտք է այս խնդիրները դնել եւ տեսնել, թէ որո՞նք պիտի ըլ-կան յստակ քայլերը՝ Ազրայէճանին տնօրէնու հա-մար կատարել միջազգային դատարանի որոշումը:

«Արցախի մէջ հայերու պաշտպանութեանը պէտք է ըլլայ միջազգային ուշադրութեան կեդրոնի մէջ: Յեղափոխ գտումներու, ցեղասպանութեան յըս-տակ քաղաքականութիւն կ'իրականացնէ Ազրայէ-ճան: Սա այն արժէքն է, որ չի կրնար անտարբեր ձգել որեւէ երկիր, որ ինքզինք քաղաքակիրթ կը նկատէ, եւ այս գործընթացը պէտք է ամեն տեղ շարու-նակու-ի», ըսաւ ան:

ՌԻԱՇԻՆԿՈՒՆ ՄՏԱՀՈՎՈՒԹԻՒՆ ...

Շարունակուած Ա. Էջէն

«Այսպիսով, արտաքին գործոց նախարարի օգ-նական Զերըն Տանֆիտ այսօր առաւօտեան գրու-ցած է (Ազրայէճանի) արտաքին գործոց նախարար Պայրամովի հետ եւ մտահոգութիւն յայտնած ազրայէճանական զինուորական տեղաշարժերուն նկատմամբ:

«Ան ընդգծած է Միացեալ Նահանգներու հաւա-տարմութիւնը Յայաստան-Ազրայէճան խաղաղ բա-նակցութիւններուն: Ինչպէս որ արտաքին գործոց նախարարը բազմիցս ըսած է, ուղղակի երկխօսու-թիւնը առանցքային է այս խնդիր լուծման եւ կայուն խաղաղութեան հասնելու համար: Այս տագնապը զինուորական լուծում չունի:

«Մենք պիտի շարունակենք նպաստել Յայաստա-նի եւ Ազրայէճանի միջեւ բանակցութիւններուն թէ՛ երկկողմանի ձեւաչափին մէջ, թէ՛ ալ գործընկերնե-րու հետ եւ բազմակողմ կազմակերպութիւններու մի-ջոցով», ըսած է Փաթել:

ԱԼԻԵՒ. «ՄԵՆՔ ՀԱՅ-ԱԶՐԱԷՅՃԱՆԱԿԱՆ...»

Շարունակուած Ա. Էջէն

«Բանակցութիւններու երկար տարիներու ընթաց-քին միջնորդները մշտապէս յատուկ մօտեցում կը ցուցաբերէին Լաշինի շրջանին, իսկ Յայաստանը ընդհանուր առմամբ այդ շրջանի Ազրայէճանին վե-րադարձը անթոյլատրելի կը նկատէր», նշած է Ազըր-պէճանի ղեկավարը:

«Յայերը, սակայն, միւս շրջաններէն հեռանալ եւս չէին պատրաստուեր: Այսօր՝ պատերազմէն երկու-քուսէն տարի ետք, ատիկա բոլորին համար շատ ւաելի ակնյայտ դարձած է: Միջազգային միջնորդ-ներն ալ՝ ԵԱՀԿ-ի նախկին Մինսքի խմբակը, բանակ-ցութիւններ վարելով, փաստօրէն կը փորձէին ամ-րագրել բռնագրաւումի փաստը», պնդած է Ազրայէ-ճանի նախագահը:

Ազրայէճանի իշխանութիւններուն մօտ կանգնած «Զալիպըր» կայքին համաձայն, Մամետով 1 մար-տին Լեռնային Ղարաբաղի իշխանութիւններուն հետ հռչակուի մէջ տեղի ունեցած բանակցութիւններու մասնակիցներէն մէկն է: Այդ հանդիպումին Մամե-տով կը մասնակցէր իբրեւ Լեռնային Ղարաբաղի մէջ գտնուող բնական պաշարներու ապօրինի շահագոր-ծումը հետաքննող ազրայէճանական հսկողութեան խումբի ղեկավարը:

Ազրայէճանական աղբիւրներուն համաձայն, Մա-մետով նախապէս Ազրայէճանի տնտեսութեան նա-խարարութեան մէջ իբրեւ խորհրդական աշխատած է:

Ազրայէճանի նախագահը յայտարարած է, որ Բերձոր քաղաքին մէջ շուրջ 500 տուն կը կառուցուի: Ան աւելցուցած է, որ մինչեւ այս տարուան վերջը հա-զարաւոր մարդիկ պիտի ապրին Բերձոր քաղաքին մէջ:

«Սկսած ենք Չարուխ եւ Սուս գիւղերու ամբողջա-կան վերակառուցման իռլովոյթին: Աւելի քան 1000 մարդ պիտի տեղաւորուի Չարուխ գիւղին մէջ, ւաելի քան 300 մարդ՝ Սուս գիւղին մէջ: Չարուխի բնակիչ-ներուն համար կը հիմնուի ամբողջովին նոր գիւղ», ըսած է Ալիեւ:

Ան նշած է, որ Բերձոր քաղաքին մէջ մզկիթ պիտի կառուցուի:

Ալիեւ նաեւ յայտնած է, որ իրենք հայ-ազրայէճա-նական ուղղութեամբ «շատ շահեկան դիրքեր ու-նին», այդ դիրքերուն վրայ կ'ամրապնդուին եւ այն-տեղ ալ պիտի մնան:

ԽՈՐՀՐԴԱՐԱՆԻ ՄԻԱՅՅԵԱԼ ՅԱՆՁՆԱԽՈՒՄԲԵՐՈՒ...

Շարունակուած Ա. Էջէն

Պու Սաապ ընդգծեց, որ տիրող քաղաքական տարակարծութիւննե-րուն եւ ելեկտրականացած մթնոլոր-տին պատճառով նիստը վերջ գտաւ, եւ այս մթնոլորտը ուշիմ լուծումներու չ'առաջնորդէր: «Յոյսով ենք, որ հա-մաձայնութեան մը կը յանգինք: Իսկ ինչ կը վերաբերի «Էս. Տի. Ար.»-ի որոշումին, ապա անիկա պիտի տըր-ւի կառավարութեան կողմէ», հաստա-տեց ան:

Սամի Ժեմայել խորհրդարանէն կատարեց յայտարարութիւն մը, որուն մէջ հաստատեց, որ ինք պիտի չ'իսօսի խորհրդարանին մէջ արձա-նագրուած բանավեճին մասին, որով-հետեւ անիկա կրնայ սաղոյանքներու առաջնորդել:

Ան շեշտեց, որ սրբութիւններուն դաչած են, եւ ինք այդ հարցը խորիըր-դարանի նախագահ Նեպիի Պըրրիի տրամադրութեան տակ կը դնէ:

Ժեմայել յայտնեց, որ եթէ Պըրրի տեսնէ, որ ի'նչ որ խորհրդարանին մէջ պատահած է, կարելի է անոր աչք խփել ու անցնիլ, ապա անիկա հսկայ հարց կրնայ ստեղծել, իսկ եթէ ան կը փափաքի հարցը լուծել, ապա զիտէ, թէ ինչպէ'ս կը լուծուի այդ հարցը:

Իր կարգին, Ալի Յասան Խալիլ խորհրդարանէն կատարեց յայտարա-րութիւն մը, որուն մէջ շեշտեց, որ իր խօսքը ուղղուած էր կուսակցու-թեան նախագահի մը, որ Լիբանան-եան ուժերու ղեկավար Սամիր Ժահիաին էր, «սակայն Սամի Ժեմայել պնդեց, որ իրեն ուղղուած է: Ան պաշտօնակիցի սահմանները անցաւ եւ պէտք էր պա-տասխան ստանար: Ոմանք օրէնսդ-րական նիստերը կը մերժեն, սակայն քաղաքապետական ընտրութիւն կա-տարելու կարգախօսը կը բարձրաց-նեն՝ գիտնալով հանդերձ, որ կը մեր-ժեն այդ ընտրութեան կայացումը», ըսաւ ան:

Յասան Խալիլ շեշտեց, որ իրենք երկրին մէջ առկա բաժանումի բա-նամթերքն ու տրամա-բանութիւնը կը մերժեն՝

աւելցնելով, որ խորիըր-դարանին մէջ կատար-ւածը պէտք է հակա-կշիռի տակ առնել, որովհետեւ ոչ ոքի ար-տօնուած է այլոց վրայ ցեխարձակում կատա-րել: «Ես իմ կեցուածք-ներուն եւ համոզումնե-րուն կառչած կը մնամ», ըսաւ ան:

Երեկոյեան լրատու-

ամիջոցներ հաղորդեցին, որ երեսփո-խան Ալի Յասան Խալիլ Սամի Ժեմա-յելի հետ հեռաձայնային հաղորդակ-ցութեան ընթացքին ներում հայցած է իրմէ պատահածին գծով:

ՊՈՒ ՍԱԱՊ ԸՆԴԿԶՈՒՄ ԿԸ ՅԱՅՏԵՒԷ

Միւս կողմէ, Պու Սաապ հարցա-զրոյցի մը ընթացքին անդրադարձաւ երկրին մէջ արձանագրուած ժամա-նակացոյցի փոփոխութեան հարցին՝ հաստատելով, որ խորհրդարանի նա-խագահ Նեպիի Պըրրի կրնայ պա-հանջել՝ աւելցնելով, որ իրենք ալ կըր-նան պահանջել, սակայն վարչապե-տի պաշտօնակատար Նեժիպ Միքա-թիւն է, որ տուած է որոշումը: «Յիմնա-կանին մէջ Միքաթիւն է պատասխա-նատուն. ան սխալեցաւ, որովհետեւ չի կրնար կառավարութեան կողմէ տրուած հրամանագիր մը շրջաբերա-կանով փոխել: Սակայն այս չի նշա-նակեր, թէ համաձայն եմ այն հակազ-դեցութիւններուն, որոնք արձանագ-րուեցան այս որոշումին դէմ, որովհե-տեւ անոնք ալ անընդունելի էին», ըսաւ ան:

Պու Սաապ ընդվզում յայտնեց ան-ցեալ կիրակի օր Ազգային ազատ հո-սանք կուսակցութեան նախագահ, երեսփոխան Ժըպրան Պասիլի կա-տարած յայտարարութեան գծով՝ ա-ւելցնելով, որ սխալը նման արտայայ-տութիւններով կարելի չէ սրբագրել:

Պու Սաապ շեշեց, որ ինք կը մերժէ մասնակցիլ մարոնի համայնքի Պշա-րա Ռայի պատրիարքին հրաւիրած հոգւելոր հանդիպումին, որովհետեւ Լիբանան կարիքը ունի ազգային միացեալ հանդիպումներու: «Մենք՝ իբրեւ քրիստոնեայ եւ իսլամ երեսփո-խաններ, կարիքը ունինք միասնա-բար նստելու եւ սերտելու, թէ ինչպէ'ս կարելի է այս տագնապէն դուրս գալ եւ հանրապետութեան նախագահ մը ընտրել», հաստատեց ան:

ՊԱՅՏԱՐԻ ՊՈՒ ՀԱՊԻՊԻ ՀԵՏ ...

Շարունակուած 2-րդ Էջէն

Պայսարի ընդունեց նաեւ Լիբանանի մէջ Պաղես-տինեան իշխանութեան դեսպան Աշրաֆ Տապպու-րը, որուն հետ քննարկեց ընդհանուր իրադարձու-թիւնները, յատկապէս պաղեստինեան գաղթակա-յաններուն մէջ տիրող կացութիւնը: Տապպուր Պայ-սարիէն օժանդակութիւն խնդրեց՝ կարգ մը հարցեր լուծելու նպատակով:

ՃԱՏՐԱԿԻ ՄՐՅԱՇԱՐՔ՝ ՀՄԸՄ ՊԷՅՐՈՒԹԻ ...

Շարունակուած 7-րդ Էջէն

18 տարեկանէն վար տղաք

- 1.- Ատուրեան Սաօ - ՅԱՄԱ Այնճար
- 2.- Թեւպէեան Յայկ - ՅԱՄԱ Պէյրույ
- 3.- Պեպեճեան Սերուժ
- 5.- Թոփուսաքալեան Էլի - ՅԱՄԱ Պէյրույ

16 տարեկանէն վար աղջիկներ

- 1.- Ապաճեան Լիքա
- 3.- Գապաքեան Լիլի - ՅԱՄԱ Այնճար

16 տարեկանէն վար տղաք

- 3.- Միքայելեան Աւետիս - ՅԱՄԱ Պէյրույ

14 տարեկանէն վար տղաք

- 2.- Մարտիկեան Մարտիկ - ՅԱՄԱ Անթիլիաս

12 տարեկանէն վար աղջիկներ

- 1.- Մարտիկեան Մարիա - ՅԱՄԱ Անթիլիաս
- 3.- Յաւաթեան Կիքի - ՅԱՄԱ Այնճար

12 տարեկանէն վար տղաք

- 4.- Մարտիկեան Մարք - ՅԱՄԱ Անթիլիաս

10 տարեկանէն վար աղջիկներ

- 1.- Կարապետեան Վանայ - ՅԱՄԱ Անթիլիաս
- 2.- Կարապետեան Սեւանայ - ՅԱՄԱ Անթիլիաս
- 3.- Սեփեթեան Սօսէ - ՅԱՄԱ Անթիլիաս

10 տարեկանէն վար տղաք

- 1.- Աթայեան Զարլօ - ՅԱՄԱ Անթիլիաս
- 2.- Սերմանուկեան Ֆրանչեսքօ - Անդրանիկ
- 3.- Խուրի Ճիօ - ՅԱՄԱ Անթիլիաս

8 տարեկանէն վար աղջիկներ

- 1.- Էսփեր Անսա Թերեզա - Անդրանիկ
- 2.- Նիւրբեթեան Նայրիի - ՅԱՄԱ Անթիլիաս

8 տարեկանէն վար տղաք

- 2.- Չէյթեան Սարգիս - Անդրանիկ
- 4.- Յաժ Ատամ - ՅԱՄԱ Անթիլիաս